

REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE

Szczecin, dnia 14 czerwca 2017 r.

WONS-OŚ.4211.17.2014.AT.35

DECYZJA Nr 6/2017 o środowiskowych uwarunkowaniach

Na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23), art. 71 ust. 2 pkt. 1, art. 75 ust. 1 pkt. 1 ppkt c oraz ust. 7, art. 80, art. 82, art. 85 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 ze zm.), a także § 2 ust. 1 pkt 33 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 71), w związku z art. 5 ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o inwestycjach w zakresie budowy lub przebudowy toru wodnego Świnoujście – Szczecin do głębokości 12,5 metra (Dz. U. z 2017 r. poz. 990), po rozpatrzeniu wniosku Pana Andrzeja Borowca Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn.: „**Modernizacja toru wodnego Świnoujście – Szczecin do głębokości 12,5 m**” oraz po przeprowadzeniu postępowania w sprawie oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko,

orzekam

ustalić środowiskowe uwarunkowania dla przedsięwzięcia pn.: „**Modernizacja toru wodnego Świnoujście – Szczecin do głębokości 12,5 m**” i jednocześnie określám:

I. Rodzaj i miejsce realizacji przedsięwzięcia.

Przedsięwzięcie będzie realizowane w północno-zachodniej części województwa zachodniopomorskiego, w znacznej części na akwenach Zalewu Szczecińskiego i rzeki Odry (morskie wody wewnętrzne) oraz na fragmentach działek lądowych zlokalizowanych w otoczeniu akwenów wodnych.

W ramach przedsięwzięcia przewiduje się:

- pogłębienie toru do głębokości 12,5 m z równoczesnym jego poszerzeniem na odcinkach prostych, poszerzeniem w miejscach przewidzianych do mijania się statków (tzw. mijanek) oraz z odpowiednimi poszerzeniami na łukach i odcinkach przejściowych w dnie wraz z niezbędnymi korektami geometrii toru wodnego;
- przebudowę (regulacja) skarp brzegowych bez umocnień;
- niwelację dna w rejonie Świnoujścia (od km ok. 5+134 do km ok. 16+640, obejmującą m.in. Kanał Mieliński i Kanał Piastowski) – ze względu na układ batymetryczny wykazujący znaczne lokalne przegłębienia w dnie toru;
- budowę i przebudowę umocnień brzegowych i budowli hydrotechnicznych wraz z przylegającą infrastrukturą; dotyczy to będzie umocnienia dna i skarp podwodnych przy nabrzeżach: Huk, Żeglarskie, BON, Gnieźnieńskie (oraz umocnienie skarpy obrotnicy Orli Przesmyk;
- przebudowę sieci branżowych (gazociągi, światłowód, kable energetyczne, kable telekomunikacyjne) w miejscach kolizji z modernizacją toru;
- pogłębienie i poszerzenie obrotnic statków: na wysokości Polic (obrotnica Police), przy Przesmyku Orlim na przekopie Mielińskim u wejścia do Kanału Grabowskiego (Obrotnica

Przesmyk Orli), w Porcie Szczecin – na połączeniu Kanału Grabowskiego i Basenu Dębickiego (Obrotnica Kanał Grabowski);

- przystosowanie i modernizację istniejącego oznakowania nawigacyjnego i elementów systemu kontroli ruchu statków do nowej geometrii toru wodnego oraz modernizację obiektów Bazy Oznakowania Nawigacyjnego;
- budowa dwóch sztucznych wysp na Zalewie Szczecińskim niezbędnych do zdeponowania urobku wydobytego podczas prac pogłębiarskich związanych z modernizacją toru wodnego;
- pozyskanie gruntów pod budowlę;
- wykonanie niezbędnych rozbiórek obiektów istniejącego zagospodarowania kolidujących z przedsięwzięciem;
- wykonanie ewentualnych wycinek i wylesień w niezbędnym zakresie.

II. Warunki wykorzystania terenu w fazie realizacji i eksploatacji lub użytkowania przedsięwzięcia, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich.

1. W zakresie środowiska gruntowo-wodnego:

- 1.1. Zaplecze budowy, miejsca gromadzenia odpadów i materiałów zorganizować i prowadzić zapewniając oszczędne korzystanie z terenu i minimalne przekształcenie jego powierzchni, zabezpieczając środowisko gruntowo-wodne przed przenikaniem zanieczyszczeń, a po zakończeniu prac teren przywrócić do poprzedniego stanu.
- 1.2. Realizacja przedsięwzięcia powinna wykluczyć przedostanie się jakichkolwiek zanieczyszczeń do środowiska wodnego; prace należy prowadzić w sposób pozwalający na uniknięcie zanieczyszczenia środowiska morskiego odpadami stałymi i ciekłymi oraz niezwłocznie i na bieżąco usuwać z powierzchni wody wszelkie zanieczyszczenia powstałe w związku z prowadzonymi pracami.
- 1.3. Na jednostkach obsługujących prace hydrotechniczne inwestor zobowiązany jest zapewnić środki do zwalczania rozlewów olejowych, w odpowiedniej ilości i wydajności.
- 1.4. Realizacja przedsięwzięcia powinna spełniać wymogi ochrony środowiska wód morskich w kontekście zapisów wymagań wynikających z Ramowej Dyrektywy Wodnej.
- 1.5. W celu ograniczenia niekorzystnego wpływu na JCWP Zalew Szczeciński i JCWP Odra od Parnicy do ujścia należy uwzględnić:
 - a) zastosowanie przy pogłębianiu toru wodnego i odkładaniu urobku sprzętu i technologii minimalizujących zasięg zmętnienia wody i rozprzestrzeniania się zawiesziny osadów;
 - b) wprowadzenie, ze względu na konieczność zabezpieczenia migracji ryb i minogów, ograniczeń terminowych i czasowych dla prac pogłębiarskich oraz obowiązku wykonywania tych prac pod nadzorem przyrodniczym, w tym:
 - szczególnie w Roztoce Odrzańskiej w km od około 36+000 do 45+000 i w Kanale Piastowskim i Kanale Mieleńskim od około 5+100 do 17+500 prace pogłębiarskie prowadzić w okresie 1 października do 31 maja poza godzinami nocnymi (22:00-6:00);
 - prowadzenie prac w okresie 1 października do 31 maja poza ww. godzinami bezwzględnie musi odbywać się pod ścisłym nadzorem środowiskowym (w tym ichtiologicznym);
 - w pozostałym okresie, tj. 1 czerwca do 30 września możliwe jest prowadzenie prac bez ograniczeń czasowych pod warunkiem prowadzenia nadzoru środowiskowego;
 - c) realizacja prac pogłębiarskich w pozostałej części toru może być realizowana przez cały rok bez ograniczeń czasowych za wyjątkiem włączeń dla odcinków w km około 5+1000 do około 17+500 i w km około 36+000 do około 45+000.
 - d) prowadzenie prac pogłębiarskich na kolejnych, wydzielonych odcinkach toru, od początku do końca w możliwie krótkim czasie, co oznacza jednorazową ingerencję w dno na danym odcinku po zakończeniu której będzie mogła nastąpić stopniowa i niezakłócana kolejnymi ingerencjami w dno odbudowa makrozoobentosu; dotyczy to w

szczegółowości, rejonu wyspy Chełminek, gdzie występuje chroniony gatunek bentofauny - skójka gruboskorupowa (*Unio crassus*);

- e) unikanie prowadzenia prac pogłębiarskich w okresach cofki i wiatrów północnych i północnozachodnich, co ograniczy rozprzestrzenianie się zawiesziny osadów w górę Odry;
 - f) wprowadzenie możliwości czasowego wstrzymania prowadzenia robót w przypadkach wystąpienia wysokiego zagrożenia środowiska, a zwłaszcza ryb i minogów;
 - g) pozostawienie – wszędzie tam, gdzie to możliwe - miejsc, w których skarpy poszerzonego i pogłębionego toru ingerują w naturalną linię brzegową rzeki Odry (tzw. kolizje brzegowe) bez umocnienia, co pozwoli na zachowanie istniejących siedlisk lub zapewni im możliwość odbudowy;
 - h) nieusuwanie ze strefy brzegowej toru na odcinku między Policami a Szczecinem oraz uchodzących doń kanałów, istniejących wykrotów i korzeni drzew, co pozwoli zachować ostoje zwierząt z różnych grup systematycznych;
- 1.6. stosowanie do umocnienia brzegów głównie materiałów naturalnych, by jak najmniej ingerować w środowisko i odpowiednio wkomponować się w istniejący krajobraz.
- 1.7. Ścieki bytowe z fazy budowy gromadzić w zbiornikach bezodpływowych zainstalowanych na jednostkach pływających i przekazywać specjalistycznym firmom.
- 1.8. W przypadku rozlewu produktów naftowych z maszyn i pojazdów, na terenie budowy należy je usunąć i zastosować odpowiednie środki zabezpieczające przed przedostaniem się szkodliwych substancji do wód i ziemi.

2. W zakresie zapewnienia prawidłowej gospodarki odpadami:

- 2.1. Należy prowadzić prawidłową, zgodną z przepisami, gospodarkę odpadami stałymi lub płynnymi powstałymi w związku z realizacją inwestycji w sposób pozwalający na uniknięcie zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego, w tym morskiego odpadami stałymi i ciekłymi.
- 2.2. Należy organizować prace w taki sposób, aby zminimalizować ilość powstających odpadów.
- 2.3. Przeprowadzać coroczne badanie osadów dennych z okresowego czyszczenia toru wodnego w fazie eksploatacji, w celu stwierdzenia występowania w urobku substancji niebezpiecznych, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 czerwca 2015 r. w sprawie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów poza instalacjami lub urządzeniami (Dz. U. z 2015 r. poz. 796).
- 2.4. Urobek zanieczyszczony substancjami niebezpiecznymi, jako odpad o kodzie 170505* przekazywać do odzysku lub unieszkodliwiania uprawnionej firmie.
- 2.5. Urobek nie zawierający składników niebezpiecznych oraz spełniający wymogi ww. rozporządzenia odkładać na sztuczne wyspy mieszczące się w obrębie wód powierzchniowych lub na pola refulacyjne; dopuszcza się użycie tego urobku jako materiału do niwelacji dna w miejscach przegłębień.
- 2.6. Wszelkie miejsca wyznaczone do składowania substancji podatnych na migrację wodną powinny być uszczelnione.
- 2.7. Odpady wytworzone podczas realizacji przedsięwzięcia w miarę możliwości zagospodarować we własnym zakresie, a w przypadku braku takiej możliwości należy je selektywnie magazynować w miejscach do tego przystosowanych, w sposób najmniej zagrażający środowisku, a następnie zagospodarować zgodnie z przepisami.
- 2.8. Niedozwolone jest mieszanie odpadów niebezpiecznych różnego rodzaju lub odpadów niebezpiecznych z odpadami innymi niż niebezpieczne.

3. W zakresie zminimalizowania emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza i ograniczenia emisji hałasu do środowiska:

- 3.1. Zapewnić właściwą organizację pracy, poprzez opracowanie, wdrożenie i dotrzymanie projektu organizacji ruchu na obszarze objętym inwestycją obejmującego m.in. zakres i harmonogram prac pogłębiarskich.

- 3.2. Podejmować działania zapobiegające pyleniu terenu w czasie prac związanych z umocnieniami nabrzeży oraz kształtowaniu sztucznych wysp, poprzez zwilżanie terenu prowadzonych prac, uważne ładowanie materiałów sypkich na środki transportu i przykrywanie ich plandekami.
- 3.3. Prace związane z rozbiórkami obiektów prowadzić w sposób minimalizujący emisję niezorganizowaną.
- 3.4. Na etapie realizacji przedsięwzięcia stosować maszyny i pojazdy sprawne technicznie, spełniające normy emisji spalin; na bieżąco kontrolować stan techniczny maszyn i urządzeń wykorzystywanych przy realizacji przedsięwzięcia.
- 3.5. Należy prowadzić prace budowlane emitujące wysoki poziom hałasu w pobliżu terenów chronionych akustycznie tylko w porze dziennej, tj. między godziną 6.00 a 22.00.
- 3.6. Zaplecze budowy powinno być ulokowane jak najdalej od terenów chronionych akustycznie (budynków pełniących funkcje zabudowy mieszkaniowej).

4. W zakresie ochrony zabytków należy:

- 4.1. W przypadku ingerencji w istniejące obiekty/zabytki archeologiczne lub dobra kultury prace należy prowadzić w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
- 4.2. W przypadku natknięcia się w fazie realizacji na zabytki archeologiczne i dobra kultury należy powiadomić o tym fakcie Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i wszelkie dalsze działania prowadzić w uzgodnieniu z tym organem.

5. W zakresie ochrony przyrody, w celu zminimalizowania wpływu inwestycji na środowisko przyrodnicze oraz wykorzystania terenu w fazie realizacji i eksploatacji należy:

- 5.1. Przy prowadzeniu prac, przekształcenie i wykorzystanie elementów przyrodniczych winno odbywać się wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją inwestycji.
- 5.2. Zorganizować plac budowy i jego zaplecze z uwzględnieniem zasady minimalizacji zajęcia terenu i przekształcenia jego powierzchni, a po zakończeniu prac przeprowadzić jego rekultywację.
- 5.3. Z uwagi na lokalizację przedsięwzięcia w granicach obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, tj. Zalew Szczeciński PLB320009, Delta Świny PLB320002 i Dolina Dolnej Odry PLB320003, należy stosować technologie o jak najmniejszej uciążliwości akustycznej.
- 5.4. Emisje hałasu podczas prowadzonych prac powinny być minimalizowane poprzez stosowanie urządzeń i maszyn spełniających polskie normy; do prac powinien być dopuszczony sprzęt odpowiednio wyciszony, sprawny technicznie i o niskiej emisji zanieczyszczeń do powietrza.
- 5.5. Linie brzegową wysp należy urozmaicić w celu zwiększenia jej długości oraz zwiększeniu ilości i powierzchni zajmowanych przez litoral, co pozwoli na stworzenie warunków dla rozwoju bentosu, rozwoju roślinności i ryb.
- 5.6. Ze względu na ichtiofaunę należy podjąć działania ograniczające oddziaływanie, w zakresie prowadzenia prac w określonym reżimie czasowym:
 - a) wskazanym w pkt II.1.5.b) niniejszej decyzji;
 - b) realizacja prac pogłębiarskich w pozostałej części toru może być realizowana przez cały rok bez ograniczeń czasowych za wyjątkiem włączeń dla odcinków w km około 5+1000 do około 17+500 i w km około 36+000 do około 45+000.
- 5.7. Wykonywanie sztucznych wysp na Zalewie Szczecińskim może być realizowane przez cały rok bez ograniczeń czasowych pod warunkiem prowadzenia nadzoru środowiskowego.
- 5.8. Ze względu na konieczność zabezpieczenia środowiska, a zwłaszcza ryb i minogów; podczas prowadzenia robót możliwe jest ich czasowe wstrzymanie w przypadkach wystąpienia wysokiego zagrożenia.
- 5.9. Prowadzenie prac obejmujących: wycinkę drzew i krzewów, usunięcie roślinności nadwodnej, formowanie skarp, które będą powodować mogą niszczenie siedlisk ptaków chronionych, a zwłaszcza bączka oraz zimorodka, wykonać poza okresem lęgowym ptaków, tj. w okresie od 15 sierpnia do 15 lutego, a w przypadku, gdy wycinka w trakcie

- okresu lęgowego będzie uzasadniona względami technologicznymi, musi być poprzedzona oględzinami ornitologicznymi i wykonana pod nadzorem ornitologicznym i po uzyskaniu odstępstw od zakazów, zgodnie z art. 56 ustawy o ochronie przyrody.
- 5.10. W trakcie prac zabrania się niszczenia istniejących zadrzewień i zakrzaczeń oraz naruszania struktury gleby i usuwania zalegającej biomasy, na terenach nie objętych inwestycją.
 - 5.11. Zaleca się usunięcie inwazyjnych gatunków obcych drzew, tj. klonu jesionolistnego *Acer negundo* i jesionu pensylwańskiego *Fraxinus pennsylvanica*, rosnących w rejonie planowanej inwestycji, to jest: w strefie brzegowej wysp zlokalizowanych wzdłuż Przekopu Mieleńskiego oraz rzeki Odry; prace powinny zostać wykonane przed rozpoczęciem inwestycji pod nadzorem botanika.
 - 5.12. Należy dokonać przesadzenia kęp wilczomlecza błotnego *Euphorbia palustris* z miejsc kolizyjnych w ten sam typ siedliska zlokalizowany poza obrębem bezpośredniego oddziaływania inwestycji; prace należy wykonać przed rozpoczęciem inwestycji, pod nadzorem botanika, po uzyskaniu odstępstw od zakazów, zgodnie z art. 56 ustawy o ochronie przyrody.
 - 5.13. W ramach zabiegów mających ograniczyć stopień negatywnego oddziaływania inwestycji na bobra, na czas realizacji należy zapewnić nadzór przyrodniczy na całym obszarze, na którym stwierdzono działalność bobra i ślady wydry, szczególnie na odcinku Przekopu Mieleńskiego między Przesmykiem Orlim i Parnicą. W trakcie realizacji inwestycji prace naruszające istniejącą strukturę brzegu wykonywać precyzyjnie, ograniczając do minimum działania w bezpośrednim sąsiedztwie żeremi. Pod nadzorem przyrodniczym powinno być przeprowadzone ewentualne zniszczenie żeremia nr 4, po uzyskaniu odstępstw od zakazów, zgodnie z art. 56 ustawy o ochronie przyrody.
 - 5.14. Wycinkę drzewostanów i zadrzewień w rejonach występowania nietoperzy wykonać w okresie od sierpnia do kwietnia, tj. poza okresem o największym potencjalnym ryzyku zniszczeń kolonii rozrodczych nietoperzy w kryjówkach naturalnych; poza tym okresem każdą wycinkę poprzedzić oceną chiropterologa pod kątem potencjalnego wykorzystania przez nietoperze.
 - 5.15. Z uwagi na to, że nietoperze mogą być obecne w obiektach przeznaczonych do rozbiórki praktycznie przez cały rok niezbędne będzie przeprowadzenie kontroli chiropterologicznej bezpośrednio poprzedzającej prace rozbiórkowe, w przypadku stwierdzenia występowania miejsc występowania nietoperzy w obiektach przewidzianych do wyburzenia prace rozbiórkowe należy przeprowadzić po uzyskaniu decyzji na odstępstwa od zakazów w stosunku do chronionych gatunków nietoperzy.
 - 5.16. Jako rekompensatę wycinki zaplanować i wykonać nasadzenie gatunków rodzimych: drzew w stosunku 2:1 na projektowanych wyspach, w celu odtworzenia się siedlisk lęgowych na obszarze przylegającym do miejsc, gdzie możliwe będzie formowanie się skarp w sposób naturalny lub na Ostrowie Grabowskim.
 - 5.17. Niezbędne jest odtworzenie siedlisk ptaków w formie zbliżonej do utraconych, na które składają się siedliska zlokalizowane głównie na wyspach i położone w pobliżu brzegu.
 - a) siedliska należy odtworzyć na jednej z planowanych wysp;
 - b) prace nad planowaniem i realizacją prowadzić pod nadzorem doświadczonego ornitologa przy współpracy z botanikiem;
 - c) zalecane są nasadzenia zadrzewień i zwartych zakrzewień oraz pojedynczych drzew z gatunków liściastych, głównie: wierzba i topola, a także szuwały w wodzie i na lądzie – głównie trzcinowe oraz kępy krzewów wierzbowych oraz utworzenie piaszczystych plaż i pozbawionych roślinności przybrzeżnych obszarów błotnistych;
 - d) niezbędne jest zastosowanie rozwiązań polegających na stworzeniu sztucznych, stabilnych siedlisk lęgowych dla zimorodka – sztuczne skarpy 10 sztuk, w miejscach niedostępnych dla ludzi (brak łatwego dojazdu), na brzegach wysp „leśnych”, na których przewidziano możliwość wystąpienia kolizji oraz w miejscach o możliwym naturalnym formowaniu się skarp (Ostrów Mieleński, Mieleńska Łąka, Wielka Kępa, Radolin i

Dębina) przylegających do toru wodnego, albo wzdłuż brzegów tych wysp nie przylegających bezpośrednio do toru wodnego, w siedlisku odpowiednim dla gatunku.

III. Wymagania dotyczące ochrony środowiska konieczne do uwzględnienia w dokumentacji wymaganej do wydania decyzji, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt. 1-13 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353 ze zm.).

1. W opisie prowadzonych robót należy uwzględnić warunki zawarte w punkcie II. niniejszej decyzji.
2. Przedsięwzięcie, w zakresie miejsc zdeponowania urobku wydobytego podczas prac pogłębiarskich związanych z modernizacją toru wodnego, należy realizować w wariantcie E2W4, tj. realizację dwóch wysp na Zalewie Szczecińskim.
3. Ponadto do deponowania nadmiaru urobku należy wykorzystywać w miarę możliwości istniejące i planowane pola odkładcze (refilacyjne) Urzędu Morskiego w Szczecinie i innych podmiotów.
4. W rejonie Świnoujścia (km ok. 5,00 do km 16,00), gdzie głębokość jest lokalnie większa od planowanej, do niwelacji dna toru do rzędnej 12,5 m wykorzystać urobek z pogłębiania innych odcinków toru.
5. Wszędzie tam, gdzie nie ma konieczności ochrony istniejących budowli hydrotechnicznych, brzegów naturalnych i obszarów lądowych zachować skarpy i rynny toru bez formowania i umacniania.
6. Zaprojektować i wykonać urozmaiconą linię brzegową wysp przez specjalnie zaprojektowany system umocnień nabrzeży oraz części podwodnej wysp, w celu poprawy stanu środowiska bytowania dla wszystkich grup organizmów związanych ze środowiskiem wodnym (organizmy planktonowe, bentosowe, ryby, ptaki, ssaki morskie).
7. Zachować następujące wymogi projektowe i wykonawcze realizacji dla sztucznych wysp:
 - 7.1. Wydzielić strefy: podwodne umocnienie zewnętrzne, obrzeże nadwodne zewnętrzne, wypełnienie refułatem, materiał separacyjny.
 - 7.2. Strefy podwodna i nadwodna muszą być trwałymi konstrukcjami oporowymi zapewniającymi stateczność i stabilność sztucznych wysp oraz odporność konstrukcji na efekty zmian klimatycznych.
 - 7.3. Umocnienie zewnętrzne wyspy zaprojektować i wykonać jako konstrukcję trwałą z materiałów takich jak: kamień, prefabrykaty betonowe o maksymalnie dużej powierzchni biologicznie czynnej, np. gwiazdobloki.
 - 7.4. W konstrukcji umocnień zewnętrznych zaprojektować i wykonać półki lub w inny sposób ukształtować warunki do osiedlania się roślin i zwierząt podwodnych.
 - 7.5. Wymagane jest ukształtowanie górnej półki podwodnej na głębokości około 1 m i o szerokości minimum 3 m.
 - 7.6. Obrzeże nadwodne zewnętrzne zaprojektować i wykonać o szerokości minimum 8,7 m z zachowaniem nachylenia skarp nie mniej niż 1:3, jako konstrukcję trwałą z materiałów takich jak: kamień, prefabrykaty betonowe o maksymalnie dużej powierzchni biologicznie czynnej, np. gwiazdobloki.
 - 7.7. Koronę obrzeża nadwodnego zewnętrznego zaprojektować i wykonać o szerokości minimum 2 m i rzędnej około +2 m.
 - 7.8. Za koroną obrzeża nadwodnego zewnętrznego zaprojektować i wykonać rów opaskowy o szerokości ok. 3 m i głębokości ok. 0,3 m poniżej poziomu korony.
 - 7.9. Podwodne umocnienia zewnętrzne i obrzeża nadwodne zewnętrzne otoczyć materiałem separacyjnym od strony wewnętrznej wyspy.
 - 7.10. Podwodne umocnienia zewnętrzne posadzić na materiale separacyjnym.
 - 7.11. Wypełnienie refułatem z pogłębienia toru wodnego zaplanować do wysokości ok. 3 m ponad poziom korony obrzeża nadwodnego o nachyleniu skarp nie mniejszym niż 1:3.
 - 7.12. Wykonać obrzeże wyspy w taki sposób, aby nie było zamknięte do czasu wypełnienia refułatem (w okręgu obrzeża należy pozostawić odcinek niezabudowany), aby wypełnienie

refulatem z pogłębienia toru wodnego rozpocząć od wnętrza wyspy (co ograniczy zmacenie wody w Zalewie Szczecińskim), wypełnianie urobkiem prowadzić sukcesywnie, aby umożliwić ucieczki większości ryb zamkniętych wewnątrz obrzeża.

- 7.13. Wykonać na jednej z wysp nasadzenia zieleni, jako rekompensatę za zniszczenia zieleni przewidziane w ramach modernizacji toru na odcinku Police – Szczecin.
8. W technologii budowy wykorzystywać, w miarę możliwości, materiały budowlane gotowe i przygotowane do bezpośredniego użytku.
9. W związku z faktem sztucznego kreowania siedlisk, działania związane z ich utrzymaniem na sztucznych wyspach prowadzić równolegle z monitoringiem porealizacyjnym, z którego mają one wynikać.

IV. Stwierdzam konieczność zapobiegania, ograniczania oraz monitorowania oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w następującym zakresie:

1. Przedsięwzięcie prowadzić pod nadzorem przyrodniczym, weryfikującym możliwość występowania chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk w miejscach objętych przedsięwzięciem, obejmującym m.in.:
 - 1.1. Ustalenie, czy miejsca lokalizacji zaplecza budowy, gromadzenia materiałów budowlanych, postoju maszyn roboczych, zaplecza sanitarnego pracowników pod kątem ich lokalizacji i zabezpieczenia nie kolidują z terenami cennymi przyrodniczo.
 - 1.2. Kontrolę drzew i krzewów przewidzianych do wycinki, pod kątem ich zasiedlenia przez chronione gatunki owadów, ptaków i nietoperzy.
 - 1.3. Kontrolę budynków przewidzianych do rozbiórki pod kątem występowania miejsc lęgowych chronionych gatunków ptaków oraz siedlisk nietoperzy.
2. Zapewnić bieżący nadzór specjalistycznej firmy zajmującej się usuwaniem i neutralizacją zanieczyszczeń z wód.
3. Przed przystąpieniem do realizacji planowanej inwestycji i w jej trakcie należy prowadzić kontrole w celu wyznaczenia miejsc lokalizacji zaplecza budowy, gromadzenia materiałów budowlanych, postoju maszyn roboczych, zaplecza sanitarnego pracowników pod kątem ich lokalizacji i zabezpieczenia.
4. W fazie budowy, w tym wykonywania prac pogłębiarskich prowadzić ewidencję zużywanych surowców, paliw i wytwarzanych odpadów, kontrolować prawidłowy stan utrzymania sprzętu budowlanego i pojazdów transportowych, prowadzić stały nadzór nad pracą maszyn oraz prowadzić ewidencję ilościowo-jakościową odpadów, zgodnie z przyjętą klasyfikacją odpadów.
5. Kontrolować stan drzew i ich zabezpieczeń w trakcie trwania robót budowlanych.
6. **Nakłada się obowiązek prowadzenia nadzoru przyrodniczego w fazie realizacji inwestycji oraz monitoringu przyrodniczego przed-, podczas i po realizacji inwestycji.**
 - 7.1. Należy prowadzić nadzór przyrodniczy w trakcie realizacji inwestycji oraz monitoring przedinwestycyjny przez okres minimum 1 roku, inwestycyjny przez okres trwania inwestycji i poinwestycyjny przez 5 kolejnych lat od zakończenia przedsięwzięcia.
 - 7.2. Monitoring ma być prowadzony przez specjalistów z doświadczeniem z branż objętych monitoringiem.
 - 7.3. Szczegółowy zakres, metodykę i harmonogram monitoringu przedstawić do akceptacji Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Szczecinie.
 - 7.4. Na podstawie wyników monitoringu przyrodniczego może on podlegać weryfikacji przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i w razie potrzeby może zostać uzupełniony o kwestie wskazane przez ten organ.
 - 7.5. Po przeprowadzeniu poszczególnych działań monitoringowych należy każdorazowo przedstawić sprawozdanie z monitoringu Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Szczecinie, w terminie do 6 miesięcy od zakończenia prac.
 - 7.6. W przypadku ewentualnego stwierdzenia negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na monitorowane zasoby środowiska należy bezzwłocznie przedstawić propozycje działań naprawczych lub łagodzących.

- 7.7. Należy monitorować i dokumentować stan, zasoby i rozmieszczenie chronionych prawnie elementów środowiska przyrodniczego z interpretacją stwierdzanych zmian w stosunku do danych przedstawionych w raporcie oddziaływania na środowisko i wyników monitoringu przedinwestycyjnego.
- 7.8. Cel monitoringu to:
- a) określenie tła w rejonie planowanych prac czerpalnych i sztucznych wysp w wyznaczonych rejonach Zalewu Szczecińskiego, dla wybranych parametrów;
 - b) dokumentowanie zmian w środowisku Zalewu Szczecińskiego i w przewidywanym zasięgu oddziaływania przedsięwzięcia (w polu bliskim i dalekim od ośrodka zaburzeń);
 - c) monitoring zmian krążenia wód wywołanych pogłębieniem toru w okresie porealizacyjnym;
 - d) weryfikacja prognozowanych efektów sformułowanych w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.
- 7.9. Przedmiotem monitoringu przedinwestycyjnego i inwestycyjnego powinien być:
- a) monitoring zmienności przestrzennej i czasowej parametrów fizykochemicznych wody, szczególnie w obszarze planowanych składowisk urobku (wyspy) i w obszarze referencyjnym;
 - b) monitoring geochemiczny dna w obszarze składowania urobku (wyspy) i w obszarze referencyjnym;
 - c) monitoring fauny dennej, fitoplanktonu, zooplanktonu oraz chronionych gatunków siedlisk, zwierząt i ptaków w ramach sieci Natura 2000 oraz ryb znaczących dla gospodarki szczególnie dla dna w obszarze planowanych składowisk urobku (wyspy) i w obszarze referencyjnym;
 - d) działania związane z utrzymaniem sztucznie kreowanych siedlisk na sztucznych wyspach prowadzić równoległe z monitoringiem porealizacyjnym, z którego mają one wynikać.
- 7.10. Zakres monitoringu powinien obejmować:
- a) monitoring fauny dennej, fitoplanktonu, zooplanktonu oraz chronionych gatunków siedlisk, zwierząt i ptaków w ramach sieci Natura 2000 oraz ryb znaczących dla gospodarki szczególnie dla dna w obszarze planowanych składowisk urobku (wyspy) i w obszarze referencyjnym;
 - b) ocenę skuteczności zastosowanych rozwiązań chroniących środowisko.
- 7.11. Zalecenia dla nadzoru i monitoringu przyrodniczego dla wysp i toru wodnego:
- a) monitoring siedliska przyrodniczego 1150* Laguny przybrzeżne prowadzić z częstotliwością nie mniejszą niż raz w roku;
 - b) monitoring szaty roślinnej w zakresie kolonizacji wysp przez gatunki roślin prowadzić nie rzadziej niż raz w roku na etapie budowy wysp a po zakończeniu inwestycji dwa razy w roku, na początku oraz w środku lub pod koniec sezonu wegetacyjnego;
 - c) monitoring linii brzegowej w zakresie roślin i siedlisk na obszarach kolizyjnych oraz w miejscach o naturalnym uformowaniu się skarp prowadzić w okresie budowy (dwa razy w roku) oraz w pierwszym, trzecim i piątym roku po oddaniu inwestycji do użytkowania;
 - d) monitoring inwazyjnych gatunków drzew i krzewów przez prowadzić co dwa lata;
 - e) monitoring przyjęcia się przesadzonych kęp wilczomleczka błotnego na nowym stanowisku prowadzić w okresie kwitnienia gatunku;
 - f) monitoring regeneracji siedlisk łągowych prowadzić dwa razy w roku na etapie budowy a po zakończeniu inwestycji w pierwszym, trzecim i piątym roku użytkowania;
 - g) monitoring ptaków (rozpoznanie gatunków ptaków i ich liczenie) ich prowadzić (np. z łodzi płynącej) wzdłuż toru wodnego na odcinku Szczecin – Świnoujście i w jego sąsiedztwie w pasie o szerokości ok. 1 km (po 500 m z każdej burty);
Monitoring ptaków na powierzchni wysp i wokół nich prowadzić z częstotliwością jeden raz w miesiącu, z uwzględnieniem rozpoznania gatunków ptaków i liczenia par łągowych oraz osobników ptaków niełągowych przebywających na wyspie i w jej najbliższym sąsiedztwie. Podczas kontroli należy również rozpoznać stan siedlisk

ptaków oraz ewentualnie spostrzeżone zagrożenia m.in. zagrożenia wynikające z sukcesji roślinności niepożądaney (trzcina, krzewy, drzewa inna wysoka roślinność) oraz na pojawienie się ssaków drapieżnych jak lis, norka amerykańska, jenot czy szop pracz (obserwacje bezpośrednie, tropy, odchody i inne ślady). W związku z tym, że istnieje możliwość zasiedlenia wysp przez ptaki lęgowe już w trakcie jej budowy zalecane jest prowadzenie nadzoru ornitologicznego w okresie lęgowym (kwiecień – lipiec) podczas prac. W celu oceny zasiedlenia obszaru wysp przez ptaki nieleęgowe zaleca się prowadzenie nadzoru również w okresie pozalęgowym (wrzesień – marzec). Prowadzić monitoring ptaków wzdłuż toru wodnego na odcinku Szczecin – Świnoujście z łodzi płynącej, z częstotliwością jeden raz w miesiącu (w fazie budowy), monitoring zajęcia nowo powstałych siedlisk (odtworzone siedliska na sztucznej wyspie oraz sztuczne miejsca lęgowe dla zimorodków) w fazie eksploatacji oraz ptaków lęgowych w miejscu realizacji inwestycji, na odcinku Szczecin – Police (odcinek 46+850 – 67+600 kilometrażu historycznego).

- h) monitoring ichtiofauny - monitoring połowowy, należy prowadzić wiosną za pomocą narzędzi do połowów. Monitoring prowadzić w okresach wędrówek wiosennych i jesiennych ryb w celu oceny drożności szlaków migracyjnych ryb wędrownych oraz dodatkowo monitorować przyłowy gatunków w komercyjnych połowach rybackich realizowanych w obszarach ujść rzek wpływających do estuarium. Monitoringiem objąć obszary zagospodarowania urobku. W trakcie trwania prac związanych z inwestycją należy przewidzieć prowadzenie nadzoru przyrodniczego na odcinkach kolizji z brzegiem lub na odcinkach o możliwym naturalnym formowaniu się skarp. W sezonie następującym po zakończeniu prac, należy przeprowadzić monitoring ichtiofauny na tych samych odcinkach od wyspy Wielki Karw do kanału Parnica w celu zbadania stopnia i tempa odtwarzania się siedlisk i składu gatunkowego ichtiofauny;
- i) monitoring fauny dennej, zooplanktonu prowadzić z częstotliwością nie mniejszą niż 2 razy w roku podczas sezonu wegetacyjnego. W przypadku sztucznych wysp prowadzić monitoring bentosu w strefie brzegowej pod kątem tworzenia się nowych siedlisk;
- j) monitoring zooplanktonu prowadzić z częstotliwością nie mniejszą niż 2 razy w roku podczas sezonu wegetacyjnego. Punkty badawcze powinny być zlokalizowane możliwie w pobliżu wcześniej prowadzonych prac, oraz dodatkowo w Odrze, w następujących punktach badawczych:

stanowisko	koordynaty N	koordynaty E	lokalizacja	Typ próby
1	53°56'28"	14°16'27"	Zatoka Pomorska	z toru wodnego
2	53°54'32"	14°16'20"	Świnoujście	
3	53°53'11,32"	14°15'45,83"	Kanał Mieliński	
4	53°46'10"	14°21'14"	Zalew Szczeciński	referencyjny
5	53°46'19"	14°28'56"	Zalew Szczeciński	
6	53°42'47"	14°28'13"	Zalew Szczeciński	z toru wodnego
7	53°38'3,6"	14°34'3,83"	Rozтока Odrzańska	
8	53°32'59,4"	14°36'47"	Odra	
9	53°28'17,6"	14°36'17"	Odra	

- k) monitoring bentosu prowadzić z częstotliwością nie mniejszą niż 2 razy w roku podczas sezonu wegetacyjnego. Monitoring powinien obejmować badania bentofauny ze strefy brzegowej w sezonie wiosennym, letnim i jesiennym. Punkty badawcze powinny być zlokalizowane możliwie w pobliżu wcześniej prowadzonych prac, oraz dodatkowo proponuje się punkty w Odrze, w następujących punktach badawczych:

stanowisko	koordynaty N	koordynaty E	lokalizacja	Typ próby
1	53°56'28"	14°16'27"	Zatoka Pomorska	z toru wodnego i tuż obok toru wodnego (do 50 m od toru)
2	53°54'32"	14°16'20"	Świnoujście	
3	53°53'11,32"	14°15'45,83"	Kanał Mieliński	
4	53°46'10"	14°21'14"	Zalew Szczeciński	referencyjny
5	53°46'19"	14°28'56"	Zalew Szczeciński	

6	53°42'47"	14°28'13"	Zalew Szczeciński	z toru wodnego i tuż obok toru wodnego (do 50 m od toru)
7	53°38'3,6"	14°34'3,83"	Roztoka Odrzańska	
8	53°32'59,4"	14°36'47"	Odra	z toru wodnego
9	53°28'17,6"	14°36'17"	Odra	

- l) monitoring herpetofauny należy prowadzić na wszystkich stanowiskach cennych dla płazów, szczególnie w miejscach, w których wystąpiła kolizja z brzegiem lub naturalne formowanie się skarp (od wyspy Wielki Karw do kanału Parnica) w celu zbadania stanu siedlisk i składu herpetofauny. W trakcie trwania prac związanych z inwestycją należy przewidzieć prowadzenie nadzoru przyrodniczego na wszystkich stanowiskach cennych dla płazów.
- l) dla właściwej oceny skuteczności stosowanych zabiegów minimalizujących i kompensujących przeprowadzić monitoring inwestycyjny i poinwestycyjny, w zakresie oceny stanu populacji bobra i wydry (w przypadku potwierdzenia jej obecności) na całym terenie tej części inwestycji, gdzie zabiegi będą stosowane. Monitoring, w odniesieniu do obu gatunków należy prowadzić w kolejnych sezonach następujących po zakończeniu prac, w okresie jesienno-zimowym.

V. Obowiązek przeprowadzenia ponownej oceny oddziaływania na środowisko.

Nie nakłada się obowiązku przeprowadzenia ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania pozwolenia na budowę (art. 72 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko Dz. U. z 2016 r., poz. 353 ze zm.).

Uzasadnienie

Dyrektor Urzędu Morskiego w Szczecinie wystąpił z wnioskiem z dnia 19.09.2014 r. o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn.: „Modernizacja toru wodnego Świnoujście – Szczecin do głębokości 12,5 m”, występując jednocześnie z wnioskiem o ustalenie zakresu raportu, korzystając z zapisów art. 69 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – zwanej dalej ustawą OOŚ. Do wniosku załączone zostały następujące dokumenty:

- karta informacyjna przedsięwzięcia,
- poświadczane przez właściwe organy kopie map ewidencyjnych obejmujące przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie oraz obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie,
- informacja Urzędu Morskiego w Szczecinie o etapowaniu przedsięwzięcia,
- wypisy i wyrisy z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – kopie,
- zaświadczenia organów gmin o braku miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla części terenów inwestycyjnych – kopie,
- informacja Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie o braku miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla działek stanowiących morskie wody wewnętrzne.

Ponieważ wniosek nie spełniał wymogów formalnoprawnych Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska pismem z dnia 25.09.2014 r. wezwał wnioskodawcę o przedłożenie brakujących dokumentów, w tym: oryginałów wypisów i wyrisów z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz oryginałów informacji o ich braku. Stosowne uzupełnienie wpłynęło w dniu 3.10.2014 r.

W przedmiotowej sprawie liczba stron postępowania jest większa niż 20 osób, zatem wypis z rejestru gruntów obejmujący przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie, oraz obejmujący obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie, jest wymagany do dołączenia do materiału dowodowego na dalszym etapie postępowania, zgodnie z art. 74 ust. 1a—1c ustawy OOŚ.

Po uzupełnieniu formalnoprawnym wniosku wystąpiły okoliczności umożliwiające podjęcie procedury administracyjnej i jego merytoryczne rozpatrzenie.

Z przedłożonych dokumentów wynika, iż przedsięwzięcie realizowane będzie w części na obszarach morskich, gdyż akwen Zalewu Szczecińskiego oraz objęta inwestycją część rzeki Odry mają status morskich wód wewnętrznych, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 934 ze zm.). W związku z czym, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie jest organem właściwym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, zgodnie z art. 75 ust. 7 ustawy OOŚ, tj.: realizowanych w części na obszarach morskich. Właściwość organu do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wynika również z art. 75 ust. 1 pkt. 1 ppkt c stawy OOŚ, z uwagi na zakwalifikowanie przedsięwzięcia do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz jego realizacji na obszarach morskich.

Zgodnie z art. 71 ustawy OOŚ uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest wymagane dla planowanych przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko i przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Charakterystyka planowanej inwestycji, wskazała, iż kwalifikuje się ona do mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z zapisami § 2 ust. 1 pkt 33 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tekst jednolity - Dz. U. z 2016 r. poz. 71), jako: „*porty lub śródlądowe drogi wodne pozwalające na żeglugę statków o nośności większej niż 1350 t, w rozumieniu ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 857, ze zm.)*”.

Składając wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla ww. przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, zamiast raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, wnioskodawca przedłożył kartę informacyjną przedsięwzięcia wraz z wnioskiem o ustalenie zakresu raportu, zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy OOŚ. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie przeprowadził postępowanie w tym zakresie i wydał postanowienie z dnia 3.12.2014 r., znak: WONS-OŚ.4211.17.2014.AT.5, w którym dla wnioskowanego przedsięwzięcia określił zakres raportu o oddziaływaniu na środowisko. Postanowieniem z dnia 3.12.2014 r., znak: WONS-OŚ.4211.17.2014.AT.5, zawiesił postępowanie do czasu przedłożenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z art. 63 ust. 5 ustawy OOŚ.

Przed wydaniem ww. postanowienia, tut. organ w ramach konsultacji z właściwymi organami, na podstawie art. 70 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 78 ust. 1 ustawy OOŚ, pismem z dnia 14.10.2014 r., znak: WONS-OŚ.4211.17.2014.AT.4, wystąpił o określenia zakresu raportu do organów inspekcji sanitarnej: Państwowego Granicznego Inspektora Sanitarnego w Świnoujściu i Państwowego Granicznego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie. W ustawowym terminie 14 dni otrzymano jedynie opinię Państwowego Granicznego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie, który pismem z dnia 27.10.2014 r., znak: GS-Sz-ONS-ZNS/401/11/14, określił zakres raportu. Z uwagi na zapisy art.70 ust. 1a ww. ustawy OOŚ wystąpiono również o opinię do Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie, który pismem z dnia 22.10.2014 r., znak: OW-IV-071/036/02/14, określił zakres raportu. Uwagi obu organów zostały uwzględnione w całości przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie.

Z uwagi na przedłożenie przez wnioskodawcę w dniu 11.12.2015 r. opracowania pt.: „Raport oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia pn.: Modernizacja toru wodnego Świnoujście – Szczecin do głębokości – 12,5 m”, opracowanego przez zespół pod kierunkiem mgr inż. Piotra Rydzkowskiego (Gdańsk – Szczecin, listopad 2015) – zwany dalej raportem, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie postanowieniem z dnia 22.12.2015 r., znak: WONS-OŚ.4211.17.2014.AT/KM.9, podjął zawieszone postępowanie, zgodnie z zapisami art. 97 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016, poz. 23 ze zm.) - zwanej dalej k.p.a. Następnie pismem z dnia 13.01.2016 r., znak:

WONS-OŚ.4211.17.2014.AT.14 zwrócił się do wnioskodawcy o uzupełnienie przedłożonych wraz z raportem dokumentów, o wypis z rejestru gruntów obejmujący przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie, oraz obejmujący obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie, wymagany na podstawie art. 74 ust. 1 pkt.1a ustawy OOS. Stosowne uzupełnienie wpłynęło w dniu 20.01.2016 r., a mapy pokazujące lokalizację inwestycji w całości wraz z oddziaływaniem na środowisko zostały przedstawione w dniu 26.01.2016 r.

W toku postępowania Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie występował o uzupełnienia i wyjaśnienia do raportu oddziaływania pismami z dnia 25.03.2016 r. (z uwagi na zakres wezwania wskazano termin 6 miesięcy na uzupełnienie raportu), z dnia 6.10.2016 r. (o dodatkowe egzemplarze uzupełnienia z uwagi na udział w postępowaniu kilku organów w tym Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie), z dnia 17.10.2016 r. (ponowne wezwanie do uzupełnienia raportu).

Uzupełnienia do raportu przekazywane były przez wnioskodawcę w dniach: 19.09.2016 r., 18.10.2016 r. i 30.11.2016 r.

Zgodnie z ustawą OOS, organ przeprowadził postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia, obejmujące w szczególności: uzyskanie wymaganych ustawą opinii i uzgodnień, weryfikację raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, a także zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Zgodnie z art. 77 ust. 1 pkt. 1 i 2 ustawy OOS w toku postępowania wystąpiono o opinię Państwowego Granicznego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie i Państwowego Granicznego Państwowego Inspektora Sanitarnego w Świnoujściu (pismo z dnia 22.12.2015 r., znak: WONS-OŚ.4211.17.2014.AT/KM.10), a zgodnie z art. 77 ust. 1 pkt 1 tej ustawy o uzgodnienie do Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie (pismo z dnia 22.12.2014 r., znak: WONS-OŚ.4211.17.2014.AT/KM.11). Z uwagi na przedłożone przez wnioskodawcę uzupełnienia do raportu ponownie wystąpiono w dniu 20.12.2016 r. do ww. organów o zajęcie stanowiska w sprawie w związku z nowym materiałem dowodowym (pisma znak: WONS-OŚ.4211.17.2014.AT.29 oraz WONS-OŚ.4211.17.2045.AT.30).

Państwowy Graniczny Inspektor Sanitarny w Szczecinie pismem z dnia 12.01.2016 r., znak: GS-Sz-ONS-ZNS/401/1/16, oraz pismem z dnia 26.01.2017 r., znak: GS-Sz-ONS-ZNS/401/3/17, zaopiniował pozytywnie realizację przedsięwzięcia pod warunkiem zorganizowania placu budowy i jego zaplecza tak, aby zabezpieczyć środowisko gruntowo-wodne przed przenikaniem zanieczyszczeń.

Państwowy Graniczny Inspektor Sanitarny w Świnoujściu pismem z dnia 3.03.2016 r., znak: GS-N-NZ/4010/4/16, oraz pismem z dnia 11.01.2017 r., znak: GS-N-NZ/4010/2/17, zaopiniował przedsięwzięcie bez uwag.

Dyrektor Urzędu Morskiego w Szczecinie pismem z dnia 18.01.2016 r., znak: OW-IV-071/003/02/16, oraz pismem z dnia 4.01.2017 r., znak: OW-IV-071/001/02/17, uzgodnił realizację przedsięwzięcia w odniesieniu do obszaru morskiego określając następujące warunki jego realizacji:

1. Realizacja przedsięwzięcia powinna wykluczyć przedostanie się jakichkolwiek zanieczyszczeń do środowiska wodnego. Należy zapewnić prowadzenie prac w sposób pozwalający na uniknięcie zanieczyszczenia środowiska morskiego odpadami stałymi i ciekłymi oraz niezwłocznie i na bieżąco usuwać z powierzchni wody wszelkie zanieczyszczenia powstałe w związku z prowadzonymi pracami.
2. W przypadku rozlewu produktów naftowych i ropopochodnych z maszyn lub pojazdów, zastosować odpowiednie środki zabezpieczające przedostawanie się szkodliwych substancji do wód i do ziemi.
3. Zaplecze budowlane, miejsca gromadzenia odpadów i materiałów zorganizować i prowadzić zapewniając oszczędne korzystanie z terenu i minimalne przekształcenie jego powierzchni, a po zakończeniu prac teren przywrócić do poprzedniego stanu. Należy prowadzić prawidłową gospodarkę odpadową, w tym:
 - a) organizować prace w taki sposób, aby minimalizować ilość powstających odpadów;

- b) wytworzone odpady magazynować selektywnie w miejscach do tego przystosowanych w sposób najmniej zagrażający środowisku, a następnie zagospodarować zgodnie z przepisami, zaś ścieki socjalno-bytowe z placu budowy należy odprowadzać do szczelnych bezodpływowych zbiorników na ścieki.
4. Przy prowadzeniu prac, przekształcenie i wykorzystanie elementów przyrodniczych winno odbywać się wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją inwestycji.
 5. Realizacja przedsięwzięcia powinna spełniać wymogi ochrony środowiska wód morskich w kontekście zapisów wymagań wynikających z Ramowej Dyrektywy Wodnej.
 6. Z uwagi na lokalizację przedsięwzięcia w granicach obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, tj. Zalew Szczeciński PLB320009, Delta Świny PLB320002 i Dolina Dolnej Odry PLB320003, należy stosować technologie o jak najmniejszej uciążliwości akustycznej; emisje hałasu podczas prowadzonych prac powinny być minimalizowane poprzez stosowanie urządzeń i maszyn spełniających polskie normy; do prac powinien być dopuszczony sprzęt odpowiednio wyciszony, sprawny technicznie i o niskiej emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Warunki określone w stanowiskach ww. organów zostały w całości zostały uwzględnione w niniejszej decyzji.

Ponieważ Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie jest organem prowadzącym postępowanie, zastosowanie ma art. 6 ustawy OOŚ, zgodnie, z którym „wymogu uzgodnienia lub opiniowania nie stosuje się, jeżeli organ prowadzący postępowanie jest jednocześnie organem uzgadniającym lub opiniującym”.

W przedłożonym raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko przeanalizowano wpływ planowanej inwestycji na środowisko, w tym na: wody powierzchniowe i podziemne, gleby, powietrze, oddziaływanie akustyczne, gospodarkę odpadami i gospodarkę wodno-ściekową i środowisko przyrodnicze.

Po przeprowadzeniu postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko tut. organ uznał zasadność realizacji przedsięwzięcia w wariantie innym niż wnioskowany w zakresie miejsc zdeponowania urobku wydobytego podczas prac pogłębiarskich związanych z modernizacją toru wodnego, tj. zamiast wnioskowanych do budowy 3 sztucznych wysp, realizację dwóch wysp na Zalewie Szczecińskim. Zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy OOŚ, który stanowi, że *„jeżeli z oceny oddziaływania na środowisko wynika zasadność realizacji przedsięwzięcia w wariantie innym niż proponowany przez wnioskodawcę, organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, za zgodą wnioskodawcy, wskazuje w decyzji wariant dopuszczony do realizacji lub, w razie braku zgody wnioskodawcy, odmawia zgody na realizację przedsięwzięcia”*. Zatem pismem z dnia 7.02.2017 r., znak: WONS-OŚ.4211.17.2014.AT.31. tut. organ wystąpił do wnioskodawcy ze stosownym zapytaniem. Pismem z dnia 14.02.2017 r. (data wpływu – 17.02.2017 r.), znak: TI-220/7/811/2017, Dyrektor Urzędu Morskiego w Szczecinie wyraził zgodę na realizację przedsięwzięcia w wariantie E2W4 (oznaczenie z uzupełnienia do raportu), czyli realizację miejsc składowania urobku w formie dwóch wysp na Zalewie Szczecińskim.

Przedmiotowe przedsięwzięcie jest inwestycją celu publicznego w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2016 r. poz. 2147 i 2260). Inwestycja ma charakter strategiczny dla gospodarki i bezpieczeństwa państwa. Realizacja modernizacji toru wodnego Świnoujście – Szczecin do głębokości 12,5 metra, jest niezbędna dla rozwoju morskich portów o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej, a tym samym zapewnienia bezpieczeństwa żeglugi na torze wodnym. Przedsięwzięcie znajduje się w załączniku nr 5 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych (SZOOP) POIŚ 2014 – 2020 (tzw. Wykaz Projektów Zidentyfikowanych). Celem przedsięwzięcia jest trwałe utrzymanie dostępności od strony morza portów położonych w rejonie ujścia Odry, a w szczególności Szczecina oraz Polic, w celu utrzymania ich obecnej pozycji gospodarczej i stworzenia warunków do dalszego rozwoju (w oparciu o odrębne projekty inwestycyjne). Planowane

przedsięwzięcie posiada znaczenie niezwykle istotne dla państwa i regionu w zakresie możliwości utrzymania i rozwoju transportu morskiego w tym rejonie kraju, umożliwienie rozwoju przemysłu związanego z transportem morskim i od niego zależnym (m.in. Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police”, Zarząd Morskich Portów Szczecin i Świnoujście, Stocznia w Szczecinie), ogółu społeczeństwa (m.in. rozwój transportu morskiego i przemysłu od niego uzależnionego wpłynie na stworzenie nowych miejsc pracy, modernizacja toru wodnego wraz z obrotnicami i zabezpieczeniem brzegów akwenu wodnego i nabrzeży wpłynie na zwiększenie bezpieczeństwa przewozów, w tym ograniczy możliwość wystąpienia awarii i mogących wynikać z nich skutków dla środowiska). Jak widać z powyższego korzyści wynikające z realizacji inwestycji mają charakter długofalowy. Przedsięwzięcie w fazie budowy będzie posiadać wpływ na obszary Natura 2000. Niemniej jednak w okresie długofalowym zastosowane rozwiązania pozwolą na utrzymanie równowagi pomiędzy interesem publicznym związanym z realizacją przedsięwzięcia a relacją celów ochrony obszaru Natura 2000. Powyższe wskazuje, że mamy do czynienia z przedsięwzięciem o „nadrzędnym interesie publicznym”.

Planowane przedsięwzięcie zlokalizowane jest na obszarach wodnych i lądowych w północno-zachodniej części województwa zachodniopomorskiego, pomiędzy miastami portowymi Szczecin i Świnoujście, w znacznej części na akwenach Zalewu Szczecińskiego i rzeki Odry (morskie wody wewnętrzne) oraz na działkach lądowych zlokalizowanych w otoczeniu akwenów.

Port w Szczecinie położony jest nad Odrą, w odległości ok. 61 km w linii prostej do Morza Bałtyckiego. Żegluga do Szczecina odbywa się przez Cieśninę Świny, Kanały Mieliński i piastowski, Zalew Szczeciński, a następnie Odrą i Przekopem Mielińskim do portu. Wszystkie te akweny posiadają zbyt małe głębokości naturalne, by mogły z nich korzystać duże statki morskie. Obecne parametry toru wodnego na Zalewie Szczecińskim oraz na odcinku biegnącym korytem rzeki Odry pozwalają na zawijanie do portu w Szczecinie statków morskich o maksymalnym zanurzeniu 9,15 m i długości 215 m. Największe statki wchodzące do portu w Świnoujściu obracane są na obrotnicy Północnej, natomiast wchodzące do portu w Szczecinie obracane są w Basenie Górniczym i na obrotnicy przy Orlim Przesmyku. Wynikła stąd konieczność modernizacji i utrzymania toru wodnego Świnoujście – Szczecin, jako sztucznej morskiej drogi wodnej łączącej port w Szczecinie z morzem.

Przedmiotowe przedsięwzięcie stanowi III etap modernizacji toru wodnego Szczecin – Świnoujście. Dwa etapy zostały już zrealizowane:

- dostosowanie do głębokości 12,5 m umocnień brzegowych Kanału Piastowskiego na km 13 do km 16 wraz z budową falochronów i Bramy Torowej w Świnoujściu,
- dostosowanie do głębokości 12,5 m umocnień brzegowych Kanału Piastowskiego i Mielińskiego na km 5 do km 13.

W ramach realizacji III etapu modernizacji toru przewiduje się:

- pogłębienie toru do głębokości 12,5 m z równoczesnym jego poszerzeniem na odcinkach prostych, z poszerzeniem w miejscach przewidzianych do mijania statków (tzw. mijanek) oraz z odpowiednimi poszerzeniami na łukach i odcinkach przejściowych w dnie wraz z niezbędnymi korektami geometrii toru wodnego;
- przebudowę (regulacja) skarp brzegowych bez umocnień;
- niwelację dna w strefie Świnoujścia (od ok. km ok. 5+134 do km ok. 16+640, obejmującą m.in. Kanał Mieliński i Kanał Piastowski) – ze względu na układ batymetryczny wykazujący znaczne lokalne przegłębienia w dnie toru;
- budowę i przebudowę umocnień brzegowych i budowli hydrotechnicznych wraz z przylegającą infrastrukturą; dotyczyć to będzie umocnienia dna i skarp podwodnych przy nabrzeżach: Huk, Żeglarskie, BON, Gnieźnieńskie (w związku z rozbudową obrotnicy Orli Przesmyk) oraz umocnienie skarpy obrotnicy Orli Przesmyk;
- przebudowę sieci branżowych (gazociągi, światłowód, kable energetyczne, kable telekomunikacyjne) w miejscach kolizji z modernizacją toru;

- pogłębienie i poszerzenie obrotnic statków: na wysokości Polic (obrotnica Police), przy Przesmyku Orlim na przekopie Mieleńskim u wejścia do Kanału Grabowskiego (Obrotnica Przesmyk Orli), w Porcie Szczecin – na połączeniu Kanału Grabowskiego i Basenu Dębickiego (Obrotnica Kanał Grabowski);
- przystosowanie i modernizację istniejącego oznakowania nawigacyjnego i elementów systemu kontroli ruchu statków do nowej geometrii toru wodnego oraz modernizację obiektów Bazy oznakowania Nawigacyjnego;
- budowę dwóch sztucznych wysp na Zalewie Szczecińskim niezbędnych do zdeponowania urobku wydobytego podczas prac pogłębiarskich związanych z modernizacją toru wodnego;
- pozyskanie gruntów pod budowlę;
- wykonanie niezbędnych rozbiórek kolidujących obiektów istniejącego zagospodarowania;
- wykonanie ewentualnych wycinek i wylesień w niezbędnym zakresie.

Przewiduje się, że długość toru objętego inwestycją wyniesie ok. 61,1 km (początek toru km 5+134,31 – koniec toru km 67+131,78). Długość zmodernizowanego Kanału Grabowskiego między projektowaną obrotnicą na Przesmyku Orlim oraz obrotnicą na wysokości kanału Dębickiego wyniesie ok. 0,34 km. Modernizowany odcinek toru od Nabrzeża Zbożowego do obrotnicy na wysokości kanału Dębickiego wyniesie ok. 0,39 km.

Projektowana głębokość toru wodnego wynosząca 12,5 m zostanie osiągnięta poprzez wykonanie pogłębiania. Jedynie w rejonie Świnoujścia (km ok. 5,00 do km 16,00) gdzie głębokość jest lokalnie większa od planowanej, nastąpi niwelacja dna toru do rzędnej 12,5 m. Do tego celu wykorzystany zostanie urobek z pogłębiania innych odcinków toru.

Skarpy i rynny toru **nie będą** formowane i umacniane, wszędzie tam, gdzie nie ma konieczności ochrony istniejących budowli hydrotechnicznych, brzegów naturalnych i obszarów lądowych.

Umocnienia brzegu będą niezbędne: w rejonie Orlego Przesmyku, gdzie należy zachować istniejące stosunki wodne w relacji Odra - Jezioro Dąbie (przepływ wód między akwenami, spływy kry), na Przesmyku planowana jest formowana skarpa podwodna umocniona narzutem kamiennym na geowłókninie; zabezpieczenie linii brzegowej na cyplu północnym wyspy Radolin poprzez wykonanie grodzy za stalowych ścianek szczelnych oraz skarpy przed grodzą z narzutem kamiennym na geowłókninie; zabezpieczenie brzegu na cyplu południowym wyspy Wielka Kępa poprzez wykonanie skarpy umocnionej narzutem kamiennym na geowłókninie;

Przebudowa obrotnicy w rejonie wyspy Ostrów Grabowski wymaga ścięcia północnego cypla tej wyspy i zajęcia ok. 6,3 ha lądu. Realizacja inwestycji wymagać będzie zmiany linii brzegowej, która zostanie przesunięta o ok. 150 m w głąb lądu. W celu zabezpieczenia brzegu (intensywne falowanie wywołane ruchem statków na obrotnicy) zaprojektowano skarpe podwodną z narzutem kamiennym na geowłókninie zakończoną pryzmą.

Zapewnienie bezpieczeństwa z istniejącą zabudową hydrotechniczną (nabrzeży: HUK, Żeglarskiego, BON i Gnieźnieńskiego – z uwagi na intensywne falowanie wywołane ruchem statków na obrotnicy przy Orlim Przesmyku oraz na torze wodnym) wymagać będzie wykonania zabezpieczeń technicznych, które obejmować będą wykonanie formowanej skarpy umocnionej np.: narzutem kamiennym, geowłókniną, materacami gabionowymi, stalowej ścianki lub rozwiązań zamiennych.

W ramach przedsięwzięcia nastąpi usunięcie szaty roślinnej. Prace te obejmą wycinkę drzew i krzewów na łącznej powierzchni ok. 12,3 ha. Jako rekompensatę wycinki planuje się nasadzenie gatunków rodzimych: drzew w stosunku ok. 2:1 na projektowanych wyspach, w ilości ok. 9,5 tys. sztuk oraz ok. 1600 m² krzewów.

Proces pogłębiania toru wodnego polegać będzie na wydobywaniu osadu z dna toru wodnego. Do tego celu wykorzystywane będą m.in. pogłębiarki. Wydobyty urobek za pomocą pogłębiarek, szaland i rurociągów pływających będzie transportowany na miejsce odkładu. Do pomocy w manewrowaniu pogłębiakami i szalandami wykorzystywane będą holowniki.

Szacuje się, że z pogłębiania toru powstanie ok. 23,212 mln m³ urobku z pogłębiania oraz ok. 0,546 mln m³ w związku z utrzymaniem toru wodnego (średnia dla 25 lat).

Dla zagospodarowania niezanieczyszczonego urobku pogłębiarskiego wykonane zostaną na Zalewie Szczecińskim dwie sztuczne wyspy. Przewiduje się, że wypełnienie refulem wykonane zostanie do wysokości 3 m ponad poziom korony obrzeża nadwodnego, a linia brzegowa będzie urozmaicona w celu zwiększenia jej długości oraz zwiększeniu ilości i powierzchni zajmowanych przez litoral (stworzenie warunków dla rozwoju bentosu, rozwoju roślinności i ryb). Przewiduje się, że powierzchnia całkowita 2 wysp wyniesie ok. 371,0 ha, długość obrzeża ok. 9519 m, odległość od toru wodnego ok. 11,6 i 6 km, odległość od brzegów Zalewu ok. 5,6 i 3 km.

Z raportu wynika, że wykonane zostały badania stężeń substancji występujących w urobku. Przedstawione wyniki wskazują, że osady z dna toru wodnego nie przekraczając stężeń granicznych określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2004 r. (Dz. U. nr 128 poz. 1347) w uśrednionych dla 2 km jednorodnych odcinków próbkach gruntu, pobranych w rejonie objętym planowanymi pracami pogłębiarskim oraz nie są klasyfikowane jako odpad niebezpieczny. Możliwe jest również wykorzystanie tych osadów do budowy sztucznych wysp, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 11 maja 2015 r. w sprawie odzysku odpadów poza instalacjami lub urządzeniami (Dz.U. 2015 r. poz. 796).

Szczegółowy opis przedsięwzięcia został przedstawiony w załączniku nr 1 do niniejszej decyzji pn. „Charakterystyka przedsięwzięcia”.

Wariantowanie przedsięwzięcia.

Z uwagi na fakt, że przedsięwzięcie polega na pogłębieniu istniejącego toru wodnego Świnoujście – Szczecin brak jest zasadności rozważania wariantowania lokalizacyjnego dla przebiegu toru wodnego. Takie też podejście przedstawiono w raporcie.

Wariantowaniu natomiast poddano zagadnienie gospodarowania urobkiem z pogłębiania toru wodnego.

Realizacja przedsięwzięcia wiąże się z koniecznością zagospodarowania/zdeponowania znacznej ilości urobku, który będzie powstawał podczas prac pogłębiarskich, tj. ok. 23,2 mln m³, kwestie środowiskowe z tym związane, a także koszt przyjęty w budżecie projektu na poziomie ok. 79% całkowitych kosztów inwestycyjnych (dane z raportu).

W raporcie przedstawiono drogę/analizę wielokryterialną koncepcji wariantów dotyczącą wyboru zasadniczego kierunku postępowania (E1) oraz analizy właściwej wariantów możliwych do wykonania (E2). Rozważano wykorzystanie urobku do odbudowy plaż, wydym, wałów przeciwpowodziowych, wzmocnienie podłoża gruntowego na terenach przyportowych niwelowanie terenów rolniczych i wyrobisk, zagospodarowanie urobku na Zalewie Szczecińskim, składowanie na istniejących kłapowiskach morskich.

Z analizy przedstawionej w raporcie wynika, że najkorzystniejszym dla środowiska będzie zagospodarowanie większości urobku poprzez zdeponowanie go na Zalewie Szczecińskim. W raporcie przedstawiono warianty realizacji pól odkładu na Zalewie Szczecińskim poprzez: rozbudowę pola refulacyjnego (E2_W1), budowę sztucznych wysp – jedna wyspa (E2_W2), budowę sztucznych wysp – trzy wyspy (E2_W3). Natomiast w uzupełnieniu (listopad 2016 r.) przedstawiono i przeanalizowano wariant E2_W4 polegający na budowie dwóch sztucznych wysp, tj. rezygnację z realizacji wyspy W27 (wg oznaczeń z raportu), omijając w ten sposób obszary wskazane przez społeczność rybacką jako istotne dla rybołówstwa (z dokumentów dotyczących sprawy wynika, że Urząd Morski prowadził konsultacje z rybakami m.in. w tej sprawie).

Do realizacji wnioskodawca wskazał wariant E2_W3 polegający na budowie trzech sztucznych wysp. W uzasadnieniu podano m.in., że wariant ten charakteryzuje się mniejszą powierzchnią od pozostałych wariantów na Zalewie Szczecińskim, pozwoli na utworzenie dłuższej linii brzegowej w stosunku do pozostałych wariantów, osiągnięcie pełnej funkcjonalności dla przedmiotów ochrony Natura 2000 jeszcze przed zakończeniem projektu.

Analiza wariantowości przedsięwzięcia została przedstawiona również w przedłożonych uzupełnieniach do raportu.

Po przeanalizowaniu tego zagadnienia Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie uznał, że ze względu na uwarunkowania środowiska przyrodniczego (m.in. wpływ na stan

biocenozy, tarliska i żerowiska ryb, możliwości przemieszczania się ryb i ssaków morskich, wpływ na stan osadów dennych, dbałość o zachowanie integralności obszarów Natura 2000 i inne aspekty środowiska przyrodniczego), społeczne (w tym: rybactwo, turystyka i rekreacja), istnienie możliwości deponowania części urobku na istniejących polach odkładczych, najkorzystniejszym dla środowiska będzie realizacja przedsięwzięcia, według wariantu E2_W4 polegającego na budowie dwóch sztucznych wysp. W związku z wyborem tego wariantu nie będzie realizowana jedna z trzech wnioskowanych sztucznych wysp – W27.

Z przedstawionych w raporcie załączników wynika również, że Urząd Morski w Szczecinie podjął rozmowy z innymi podmiotami, które mogą być zainteresowane przyjęciem refulatu np. na własne pola odkładu.

W tej sytuacji nie ma potrzeby zwiększonego ingerowania w środowisko poprzez budowę trzech wysp, o co wnioskował inwestor.

Uwarunkowania wodno-gruntowe. JCWP i JCWPd

Zalew Szczeciński stanowi rozległą, przybrzeżną lagunę. Długość misy Zalewu Wielkiego wynosi 55 km, a jego maksymalna szerokość to 22 km. Zalew jest stosunkowo płytkim akwenem, którego średnia głębokość wynosi 3,8 m, natomiast największa naturalna głębokość dochodzi do 8,5 m. W środkowej części Zalewu Wielkiego przebiega utrzymywany tor wodny o szerokości ok. 100 m i minimalnej głębokości 10,5 m, łączący Szczecin i Świnoujście. Przy brzegach Zalewu znajdują się zatoki m.in.: Rostoka Odrzańska, Zatoka Skoszeńska, jezioro Wicko Wielkie i Zatoka Nowowarpieńska, Boleń, Diabły, Krzecki Zalew, Zatoka na Palach.

W przeważającej części Zalewu występuje płaskie dno, znajdujące się na głębokości 4,5-6,5 m. W obrębie strefy brzegowej pojawiają się liczne mielizny (Krzecki Wyskok, Mielizna Pomorska i Mielizna Wolińska oraz Ławica Osiecka i wyskok Warpieński, stanowiące przewężenie pomiędzy Małym a Wielkim Zalewem). W części południowej Wielkiego Zalewu szerokość płytkiego podbrzeża jest najmniejsza i wynosi od 50 m w rejonie Brzózek do około 700 m w rejonie Trzebieży. Najczęściej dna pływiczne występują na głębokości 1 m w części wschodniej oraz 1,5-2 m w części południowej. Od północy Zalew Wielki łączy się cieśninami Świny i Dziwny z Zatoką Pomorską.

Zalew Szczeciński i Zatoka Pomorska wraz z cieśninami (Świna, Dziwna, Piana) stanowi złożony system ujściowy. Zasilany jest on przede wszystkim przez Odrę (97% dopływu), a także przez dopływy rzek: Ucker, Randow, Zarow, Gunica, Gowienica, Krępa, Karpina, Świniec, Wołcznica.

Cyrkulacja wód w Zalewie Szczecińskim powodowana jest dopływem wód rzecznych oraz napływem wód morskich do Zalewu. Ważną rolę w tym procesie odgrywa także morfologia dna Zalewu. Zagłębienie rynnowe pomiędzy dwiema częściami Zalewu ma wpływ na wymianę wody w kierunku E-W, natomiast tor żeglugowy ułatwia przenikanie wód morskich na południe, w górę ujścia Odry. Prądy wodne na Zalewie charakteryzuje mała prędkość, rzędu 0,05 m/s oraz bardzo mała stabilność. Maksymalne prędkości prądów są przeważnie większe przy dnie niż przy powierzchni (najsilniejsze prądy występują przy wejściu do Kanału Piastowskiego oraz w rynnach łączących Wielki i Mały Zalew). Ważnym elementem kształtującym hydrodynamikę zalewu jest wiatr.

Na Zalewie Szczecińskim falowanie odgrywa dużą rolę w aspekcie bezpieczeństwa żeglugi, zapiaszczenia toru wodnego i zmniejszenia jego głębokości po większych sztormach.

Intensywność oraz kierunek dopływu wód słodkich z Zalewu oraz napływ wód słonych z rejonów otwartego morza wpływa na poziomy rozkład zasolenia w Zatoce. Główną drogą zasilania Zalewu w wody słone jest Cieśnina Świny. Natomiast przez cieśninę Dziwny, która jest znacznie dłuższa i posiada dodatkowo szerokie rozlewiska (Jezioro Wrzosowskie, Zalew Kamieński), słone wody praktycznie nie docierają do Zalewu. Największe wartości notuje się w bezpośrednim sąsiedztwie cieśnin, szczególnie Cieśniny Świny, oraz w rynnach toru żeglugowego i zagłębieniu pomiędzy Małym i Wielkim Zalewem. Podczas większych wlewów morskich zasolenie osiąga wartości 6-7 ‰. Zdarzają się także okresy, kiedy to słone wody morskie wyścielają dno całej rynny toru żeglugowego oraz innych zagłębień w dnie Zalewu. Jednakże stan ten nie jest trwały.

Zlodzenie w Zalewie Szczecińskim pojawia się zwykle już w drugiej dekadzie grudnia obejmując początkowo wyłącznie strefę brzegową. Od trzeciej dekady grudnia zlodzenia pojawia się w centralnych częściach akwenu. Nieco później, bo dopiero w styczniu lód pojawia się w cieśninach łączących Zalew z Zatoką Pomorską. Zanik pokrywy lodowej najczęściej przypada na drugą dekadę marca.

Jedynym surowcem mineralnym, występującym w obszarze planowanej inwestycji jest surowiec skalny – piasek. Jest to materiał o znaczeniu budowlanym, którego znaczne ilości, zostaną wydobyte z dna modernizowanego toru w ramach prac pogłębiarskich. Wydobyty materiał piaszczysty zostanie zagospodarowany w ramach projektu do budowy sztucznych wysp na obszarze Zalewu Szczecińskiego, na których zostanie w większości zdeponowany.

Obszar Zalewu Szczecińskiego wraz z większością terenów przyległych należy do regionu dolnej Odry i Zalewu Szczecińskiego. Natomiast rejon wysp Uznam i Wolin oraz Zatoki Pomorskiej zaliczany jest do prowincji wybrzeża i pobrzeża Bałtyku – regionu zachodniopomorskiego.

Według danych literaturowych, na które powołuje się raport, na terenie przedsięwzięcia główne użytkowe piętro wodonośne wstępuje w utworach czwartorzędowych, które na przeważającej powierzchni nie posiada izolacji w stropie, przez co narażone jest na zanieczyszczenie. W przypadku pierwszej warstwy wodonośnej spotyka się najczęściej zwierciadła swobodne, natomiast warstwy głębszych poziomów znajdują się pod ciśnieniem hydrostatycznym, dochodzącym do kilkudziesięciu metrów słupa wody. Oddzielone są od siebie seriami słabo przepuszczalnych przewarstwień, wykształconych w formie glin lub mułków. Głębokość ich zalegania jest mocno zróżnicowana. Dla większości obszaru wynosi ona od 0 do 5 m p.p.t., w okolicy miast Wolin, Świnoujście i Police obniża się do głębokości 15 m p.p.t., na wzgórzach wyspy Wolin przebiega na głębokości 50 m p.p.t., a w rejonie Polic i Tanowa dochodzi nawet do 50-100 m p.p.t. W obrębie utworów wysoczyzny morenowej wyspy Wolin, spotyka się maksymalnie cztery poziomy wodonośne: gruntowy, międzyglinowy górny, międzyglinowy środkowy i podglinowy (międzyglinowy dolny). We wschodniej części wyspy Wolin, w rejonie obniżenia morfologicznego, woda podziemna spotykana jest już na głębokości około 1 m p.p.t. W obrębie Bramy Świny poziom wodonośny występuje w plejstocenijskich osadach piaszczysto-żwirowych, przykrytych słabo przepuszczalnymi holocenijskimi namułami, iłami lub utworami organogenicznymi. Zasilanie tego poziomu odbywa się dzięki infiltracji wód atmosferycznych. Ze względu na eksploatację ujęć wód podziemnych w rejonie Bramy Świny pojawia się problem zasolenia wód wynikający z tworzenia się lejów depresyjnych.

Strefą drenażu o charakterze regionalnym dla wszystkich poziomów wodonośnych stanowi dolina Odry i Zalew Szczeciński.

W rejonie Nowego Warpna w stropowych partiach piętra kredowego występują z reguły wody słodkie, natomiast w obrębie piętra jurajskiego najczęściej są słone (typu NaCl).

Zgodnie z obowiązującym Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry oraz ogólnie dostępnymi danymi lokalizację przedmiotowa inwestycja zlokalizowana jest w zlewni następujących części wód:

- jednolitych części wód powierzchniowych:
 - wody przejściowe: PLTWVWB7 Ujście Świny i PLTWIWB8 Zalew Szczeciński; na obszarze dorzecza Odry wszystkie JCWP przejściowe i przybrzeżne oceniono jako zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych;
 - kategorii rzeki: PLRW6000211999 o nazwie Odra od Parnicy do ujścia, przypisano tej JCWP status: silnie zmienionej części wód, a ocenę ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych oceniono jako zagrożoną.

W Planie gospodarowania wodami dorzecza Odry dla tych JCWP ustalono derogacje; jednak z uwagi na planowanie działania w zakresie realizacji inwestycji powodujących zmiany w charakterystykach fizycznych JCW, służące wyższemu celom społecznym, tj. ochrona przeciwpowodziowa, niemożliwe jest osiągnięcie przez JCW założonych celów środowiskowych.

- Jednolitej części wód podziemnych: PLGW60001 (JCWPd nr 1), PLGW60007 (JCWPd nr 7), PLGW60004 (JCWPd nr 4).

Potencjał ekologiczny JCWP oceniony został jako słaby, a stan wód jako zły. Przypisano im status: silnie zmienionej części wód, a ocenę ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych uznano za zagrożoną. Celem środowiskowym dla sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych jest ochrona tych wód oraz poprawa ich potencjału ekologicznego i stanu chemicznego tak, aby docelowo osiągnąć dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny wód powierzchniowych, a także zapobieganie pogorszeniu ich potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego. Natomiast w odniesieniu do JCWPd ich stan ilościowy i chemiczny oceniono jako dobry. Wody zagrożone są zasoleniem ascensyjnym. Celem środowiskowym w odniesieniu do wód podziemnych jest zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń, zapobieganie pogorszeniu istniejącego stanu wód, a także poprawa ich stanu, ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak, aby osiągnąć ich dobry stan tam gdzie nie jest on zachowany.

Planowane przedsięwzięcie modernizacji toru wodnego na odcinku Świnoujście – Szczecin obejmujące na obszarze wód przejściowych JCWP PLTWVWB7 Ujście Świny i PLTWIWB8 Zalew Szczeciński w głównej mierze będzie obejmowało pogłębienie toru wodnego, wydobywanie refulatu i budowę sztucznych wysp w celu odkładania na nich refulatu. Zastosowanie derogacji w odniesieniu do jednolitych części wód powierzchniowych PLRW6000211999, na terenie której realizowane jest przedsięwzięcie nie wyklucza osiągnięcia celów środowiskowych w powiązanych z nimi jednolitymi częściami wód powierzchniowych. Na podstawie analiz przedstawionych w raporcie ocenia się, że działania związane z realizacją i eksploatacją inwestycji generują oddziaływania, które pogłębiać będą istniejące lub wprowadzać będą nowe zmiany hedromorfologiczne w JCWP Zalew Szczeciński i Odra od Parnicy do ujścia. Zmiany te mogą wpływać na funkcjonowanie ekosystemów wodnych w taki sposób, by nie zagrażało to nieosiągnięciem przez te części wód celów środowiskowych lub utrzymaniu aktualnego stanu tych wód zgodnie z wymogami Ramowej Dyrektywy Wodnej. Inwestycja może wpłynąć na zmianę rozdziału wód z Zalewu Szczecińskiego do Bałtyku, zmiana ta jednak nie powinna wpłynąć na ogólne cele określone w Ramowej Dyrektywie Wodnej, gdyż ok. 78% wody odpływa do Bałtyku Świną, a udział Piany i Dziwny jest w tym zakresie niewielki. Inwestycja będzie miała wpływ na środowisko przyrodnicze terenu jednak nie będzie to miało znaczącego negatywnego wpływu na stan ekologiczny JCW znajdujących się w dorzeczu Odry i powyżej inwestycji.

Zatem niezbędne jest wykonanie i eksploataowanie przedsięwzięcia zgodnie z rozpoznanymi uwarunkowaniami środowiskowymi i ustalonymi dla tych uwarunkowań warunkami, mającymi na celu zabezpieczenie i ochronę środowiska.

Charakter inwestycji wskazuje jednoznacznie, że z związku z realizacją inwestycji nastąpi ingerencja w środowisko gruntowo-wodne w czasie wykonywania prac budowlanych. Niektóre zaburzenia i zmiany będą miały charakter przejściowy, do czasu zakończenia prac budowlanych, inne - stałe (związane z realizacją i eksploatacją dwóch sztucznych wysp i utrzymaniem toru wodnego, przesunięciem linii brzegowej). Będą to oddziaływania o znacznym nasileniu. Są one jednak nie do uniknięcia przy realizacji tego typu przedsięwzięcia.

W fazie budowy wydobywany będzie urobek w pasie planowanych prac pogłębiarskich, następnie będzie on transportowany do miejsc odkładów, w tym do budowy sztucznych wysp, gdzie nastąpi ingerencja w podłoże i zasoby środowiska wodnego przy posadowieniu i kształtowaniu tych obiektów.

Etap budowy będzie związany również z powstawaniem ścieków socjalno-bytowych. Ścieki te z urządzeń przenośnych będą odbierane przez specjalistyczną firmę i przekazywane uprawnionym podmiotom do zagospodarowania.

Faza budowy będzie związana również z wytwarzaniem odpadów. Na etapie prowadzenia prac istnieje możliwość zwiększenia niebezpieczeństwa zaistnienia sytuacji awaryjnych, które w przypadku przedostania się substancji niebezpiecznych do środowiska mogą w sposób

pośredni przyczynić się do zanieczyszczenia najbliższych cieków. Są to jednak sytuacje niemożliwe do przewidzenia i prognozowania.

Realizacja przedsięwzięcia wymagać będzie zastosowania znacznej i różnorodnej ilości sprzętu wodnego i lądowego, którego jakość i sprawność przekładać się będzie również na oddziaływanie na środowisko gruntowo-wodne.

W raporcie wskazano na konieczność zapewnienia właściwej organizacji pracy, poprzez opracowanie, wdrożenie i dotrzymanie projektu organizacji ruchu na obszarze objętym inwestycją obejmujący m.in. zakres i harmonogram prac pogłębiarskich, potrzebę skoordynowania kolejności prac związanych z przebudową infrastruktury kolidującej z inwestycją (np. wyprzedzające prace związane z przebudową gazociągu w rejonie rezerwatu Olszanka oraz przekroczeniu Roztoki Odrzańskiej).

Ponadto w raporcie wskazano na szereg zaleceń, realizacja których przełoży się na ograniczenie wpływu na środowisko gruntowo-wodne, w tym:

- dotyczące lokalizacji zaplecza budowy, miejsc gromadzenia odpadów i materiałów, poprzez oszczędne korzystanie z terenu i minimalne przekształcenie jego powierzchni, zabezpieczając środowisko gruntowo-wodne przed przenikaniem zanieczyszczeń i przywróceniu do stanu poprzedniego po zakończeniu budowy,
- prowadzenie prac w sposób pozwalający na uniknięcie zanieczyszczenia środowiska wodnego odpadami stałymi i ciekłymi, w tym niezwłoczne i na bieżąco usuwanie z powierzchni wody wszelkich zanieczyszczeń powstałych w związku z prowadzonymi pracami,
- zapewnienie na jednostkach obsługujących prace hydrotechniczne środków do zwalczania rozlewów olejowych, w odpowiedniej ilości i wydajności,
- budowę sztucznych wysp z wydobytych osadów dennych, nie stanowiących odpadów niebezpiecznych, które mogą być stosowane w procesie odzysku R5 (odzysk odpadów poza instalacjami i urządzeniami),
- zaprojektowane i wykonanie sztucznych wysp z urozmaiconą linią brzegową, w celu stworzenia warunków umożliwiających w tym rejonie rozwój roślinności, bezkręgowców i ryb, oraz takie zagospodarowanie terenu wysp, aby umożliwiała w kolejnych latach eksploatacji wykorzystanie wysp przez ptaki.

Wskazane w raporcie i w niniejszej decyzji warunki powinny zapewnić spełnienie wymogów ochrony środowiska wód morskich w kontekście zapisów wymagań wynikających z Ramowej Dyrektywy Wodnej.

Istotnym argumentem jest to, że przedsięwzięcie będzie miało prowadzony szeroki zakres monitoringu przedinwestycyjnego, inwestycyjnego i poinwestycyjnego obejmujący m.in.: określenie tła w rejonie prac czerpalnych i miejsc lokalizacji sztucznych wysp, dokumentowanie zmian w środowisku Zalewu Szczecińskiego, monitoring zmian krążenia wód wywołanych pogłębianiem toru wodnego w okresie poinwestycyjnym.

Analiza raportu oddziaływania na środowisko w zakresie wpływu przedsięwzięcia na JCWP wskazuje na wystąpienie znaczących oddziaływań na te części wód. W ocenie tut. organu, zastosowanie derogacji w odniesieniu do jednolitych części wód: PLTWIWB8 Zalew Szczeciński oraz PLRW6000211999 Odra od Parnicy do ujścia będzie gwarantowało przynajmniej taki sam poziom bezpieczeństwa jak istniejące prawodawstwo wspólnotowe. Mając powyższe na uwadze należy uznać, że przedsięwzięcie spełnia warunki zawarte w art. 4 ust. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej dotyczące możliwości zastosowania derogacji.

Realizacja przedmiotowej inwestycji będzie wymagała różnego rodzaju prac rozbiórkowych, przebudowy urządzeń infrastruktury technicznej, prowadzenia prac ziemnych i wycinki drzewostanu (drzewa, krzewy). W czasie tych prac powstanie duża ilość odpadów. Zdecydowana większość odpadów, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. 2014 r. poz. 1923), zalicza się do grupy 17 - odpady powstające z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej, w tym głównie odpady o kodach: 170101, 170107, 170904, 170202, 170201, 170203, 170380, 170405, 170411 (pochodzące z rozbiórek i demontażu: gruz

betonowy, ceglany, odpadowe materiały ceramiczne, zmieszane odpady z remontów i demontażu, drewno, szkło, tworzywo sztuczne, odpadowa papa żelazo i stal oraz kable pochodzące z wymiany uzbrojenia dna toru) a także odpady o kodzie 170504 (gleba i ziemia w tym kamienie inne niż wymienione w 170503). W mniejszych ilościach powstaną odpady z grupy nr 20 – odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie oraz 150106 (zmieszane odpady opakowaniowe). Odpady te będą przewożone do bazy wykonawcy lub gromadzone na placu budowy, w specjalnie wyznaczonym miejscu, selektywnie w sposób dobrany do rodzaju odpadu (np. kontenery), a następnie przekazane do odzysku uprawnionym firmom. Również gleba i ziemia zostanie przekazana do odzysku zgodnie z obowiązującymi przepisami. Powstaną również odpady o kodzie 020107 (odpady z gospodarki leśnej) związane z wycinką drzew i krzewów. Odpad ten również zostanie przekazany do wykorzystania (odzysku) w zależności od jego stanu zdrowotnego. Materiał nieprzydatny zostanie przekazany na składowisko odpadów celem kompostowania. Powstawać będzie również odpad niebezpieczny 160213* (zużyte lub niesprawne lampy pochodzące z wymiany oświetlenia nawigacyjnego), które przekazywane będą podmiotom prowadzącym działalność w zakresie transportu i unieszkodliwiania takich odpadów. Odpad ten będzie wytwarzany również w fazie eksploatacji.

Odpady, w przypadku ich magazynowania w niewłaściwy sposób, mogą przyczynić się do zanieczyszczenia środowiska. Brak izolacji pod miejscem, gdzie będą magazynowane spowoduje przedostawanie się różnych związków chemicznych do wód podziemnych i powierzchniowych oraz gleby w wyniku wymywania (opady deszczu). Wszystkie odpady powstające na etapie budowy i eksploatacji powinny być wstępnie segregowane i gromadzone na terenie, a następnie przekazane do wtórnego wykorzystania lub specjalistycznym firmom zajmującym się unieszkodliwianiem odpadów. Odpady powinny być magazynowane w wyznaczonym miejscu w sposób bezpieczny dla środowiska bez możliwości zmieszania odpadów niebezpiecznych z odpadami innymi niż niebezpieczne i obojętne. W raporcie wskazano, że zakłada się, że okres magazynowania odpadów przed odzyskiem będzie wynosił maksymalnie 12 miesięcy.

W fazie eksploatacji głównym odpadem będzie urobek z pogłębiania, powstający z okresowych prac konserwacyjnych, mających na celu utrzymanie głębokości toru wodnego. Przewiduje się coroczne badanie osadów dennych modernizowanego toru wodnego w celu stwierdzenia występowania w urobku substancji niebezpiecznych, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 czerwca 2015 r. w sprawie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów poza instalacjami lub urządzeniami (Dz. U. z 2015 r. poz. 796). Zanieczyszczony urobek substancjami niebezpiecznymi, jako odpad o kodzie 170505* zostanie przekazany do odzysku lub unieszkodliwiania uprawnionej firmie. Natomiast urobek nie zawierający składników niebezpiecznych oraz spełniający wymogi ww. rozporządzenia zostanie odłożony na sztuczne wyspy mieszczące się w obrębie wód powierzchniowych lub na pola refulacyjne.

W celu ograniczenia możliwości zanieczyszczenia środowiska glebowego na etapie przygotowania i realizacji inwestycji niezbędne jest prowadzenie przedsięwzięcia z uwzględnieniem zasady minimalizacji zajęcia terenu (art. 74 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska – Dz. U. z 2017 r. poz. 519) i przekształcenia jego powierzchni, a po zakończeniu prac przeprowadzenie rekultywacji terenu.

Oddziaływanie na środowisko przyrodnicze, w tym obszary Natura 2000.

Zgodnie z wytycznymi Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości i założeniami w Dyrektywie Siedliskowej, należy stosować zasadę przezorności, która wymaga, aby w przypadku niepewności co do wpływu inwestycji na obszar Natura 2000 - cele ochrony tego obszaru traktować priorytetowo. W myśl tych wytycznych, zgodnie z art. 33 ust.1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie Przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134 ze zm.), zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

1. pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, lub

2. wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub

3. pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

W postępowaniu przeprowadzono postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na obszary Natura 2000. Kierowano się w tym względnie zasadą ostrożności wskazaną przez Komisję Europejską i Ministerstwo Środowiska, wg której należy założyć, iż każde przedsięwzięcie zlokalizowane na obszarach Natura 2000 lub w sąsiedztwie tych obszarów może potencjalnie oddziaływać na obszar Natura 2000 i powinno być dla niego przeprowadzone postępowanie w sprawie oceny oddziaływania w celu wykazania negatywnego, bądź brak negatywnego wpływu inwestycji na środowisko.

Z przedstawionego raportu wraz z uzupełnieniami wynika, że przedsięwzięcie będzie realizowane w granicach czterech obszarów Natura 2000, tj.:

- obszar specjalnej ochrony ptaków Delta Świny PLB320002,
- obszar specjalnej ochrony ptaków Zalew Szczeciński PLB320009,
- tereny mające znaczenie dla Wspólnoty Ujście Odry i Zalew Szczeciński PLH320018,
- tereny mające znaczenie dla Wspólnoty Wolin i Uznam PLH320019.

W raporcie przeprowadzono analizę w odniesieniu do tych obszarów i najbliższych obszarów, tj.: Dolina Dolnej Odry PLB320003 oraz na terenie Niemiec: Kleines Haff, Neuwarper See und Riether Werder DE2250471.

Ponadto planowana inwestycja częściowo pokrywa się z terenem zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Dębina oraz graniczy z zespołem przyrodniczo-krajobrazowym Torfowiska Uznamskie. Pozostałe formy ochrony znajdują się odległości powyżej 0,5 km.

W buforze 500 m od granic projektowanego toru zidentyfikowano 11 stref ochrony ptaków dla gatunków: bielik i kania ruda (wg. Danych RDOŚ w Szczecinie).

Inwestycja przecina ekologiczny Korytarz Północny, pomiędzy Puszcą Goleniowską a Puszcą Wkrzańską, stanowiący jeden z korytarzy ekologicznych na terenie Polski dla dużych ssaków.

Z raportu wynika, że w miejscach, gdzie zaplanowano lokalizację sztucznych wysp nie zaobserwowano występowania żadnych roślin naczyniowych. Roślinność Zalewu Szczecińskiego i Zalewu Kamieńskiego koncentruje się w strefie brzegowej (litoralnej) oraz w miejscach wypłyconych. Rośliny wodne koncentrują się tylko w strefie przybrzeżnej. Na obszarze toru wodnego brak roślin.

Spośród stwierdzonych gatunków trzy figurują na czerwonej liście roślin naczyniowych Pomorza Zachodniego: groszek błotny i salwinia pływająca (zagrożone) na stanowisku okresowym w rejonie Ostrowa Mieleńskiego i wilczomlec błotny (wymierający) - w strefie bezpośredniego oddziaływania inwestycji. Gatunki te podlegają ochronie prawnej, podobnie jak stwierdzone gatunki arcydzięgla nadbrzeżnego (pospolicie występujący w tym terenie) i kruszczyka szerokolistnego (w sąsiedztwie inwestycji). W niniejszej decyzji zobowiązano do przesadzenia kęp wilczomlecza błotnego *Euphorbia palustris* z miejsc kolizyjnych w ten sam typ siedliska zlokalizowany poza obrębem bezpośredniego oddziaływania inwestycji; prace należy wykonać przed rozpoczęciem inwestycji, pod nadzorem botanika.

Spośród roślin naczyniowych najczęściej notowana jest trzcina pospolita (najczęściej jednogatunkowe płaty), grążel żółty (zatoczki), strzałka wodna, gatunki swobodnie unoszące się w toni wodnej lub na jej powierzchni takie jak: rogatek sztywny, rdestnica grzebieniasta, rdestnica przeszyta salwinia pływająca. Również flora mszaków była słabo reprezentowana. Łącznie odnotowano 11 gatunków mszaków niepodlegających ochronie i nienależących do cennych lub zagrożonych. Na obszarze inwestycji i w jej sąsiedztwie występują licznie gatunki uznane za inwazyjne w Polsce: jesion pensylwański, klon jesionolistny, kolczurka klapowana, nawłóć kanadyjska, nawłóć późna, niecierpek gruczołowaty, róża pomarszczona, winobluszcz pięciolistkowy.

Wzdłuż Odry zidentyfikowano w części lądowej jedno siedlisko przyrodnicze z I załącznika Dyrektywy Siedliskowej – *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe). Występuje ono występuje głównie w strefie brzegowej wysp zlokalizowanych wzdłuż Przekopu Mieleńskiego

oraz wzdłuż rzeki Odry, fragmentarycznie na brzegach wysp Ostrów Mieleński, Ostrów Grabowski, Mieleńska Łąka, Wielka Kępa, Radolin, Dębina, oraz niewielki fragment łęgu obecny na wschodnim brzegu rzeki Odry na wysokości wyspy Karw Mały. Natomiast planowane sztuczne wyspy zlokalizowane będą w obrębie siedliska przyrodniczego z I załącznika Dyrektywy Siedliskowej *1150 Laguny przybrzeżne (siedlisko priorytetowe). Według Projektu planu ochrony obszaru Natura 2000 Ujście Odry i Zalew Szczeciński PLH320018 (Urząd Morski w Szczecinie, 2013 r.) aktualny stan tego siedliska jest niezadowolający, z uwagi na zły stan i potencjał wód (w wieloleciu) w zakresie elementów biologicznych i fizykochemicznych.

Teren poddany inwentaryzacji zieleni to w głównej mierze zbiorowiska leśne oraz ogrody działkowe. Przewiduje się usunięcie szaty roślinnej, w zakresie zależnym od przyjętych rozwiązań konstrukcyjnych na wodach wąskich. Obejmą one wycinkę drzew i krzewów na powierzchni łącznej ok. 12,3 ha. Wśród zinwentaryzowanych drzew występujących badanych strefach dominuje wierzba krucha. Często pojawiają się także: olsza czarna, brzoza brodawkowata, czeremcha amerykańska oraz leszczyna pospolita. Zbiorowiska leśne, przeznaczone do wycinki, to w głównej mierze płaty siedlisk łęgowych kod *91E0. Znajdują się one poza obszarami chronionymi Natura 2000, jednak są siedliskiem cennym przyrodniczo. Stan zachowania fragmentów łęgów mogących ulec zniszczeniu jest zły, co jest konsekwencją obfitego występowania inwazyjnych gatunków obcych oraz zalegania dużej ilości odpadów stałych. Nie mniej jednak, wdrożenie działań naprawczych powinno umożliwić odtworzenie się siedlisk łęgowych na obszarze przylegającym do miejsc, gdzie możliwe będzie formowanie się skarp w sposób naturalny lub na Ostrowie Grabowskim, gdzie konieczne jest umocnienie skarp w sposób sztuczny. Jako kompensatę wycinki drzew i krzewów projektuje się nasadzenia zieleni na projektowanych wyspach. Ponadto w celu ograniczenia ingerencji w powierzchnię ziemi w części lądowej w niniejszej decyzji wskazano na konieczność nienaruszania powierzchni gruntów oraz nie niszczenie roślinności poza terenem wyznaczonym do prowadzenia prac. Wskazano także, by wycinka drzew i krzewów przeprowadzona została poza okresem lęgowym ptaków, w celu niedopuszczenia do zniszczenia łęgów gatunków chronionych lub w przypadku braku takiej możliwości po wcześniejszej kontroli ornitologicznej potwierdzającej brak miejsc rozrodu gatunków chronionych na egzemplarzach przeznaczonych do wycinki, po uzyskaniu zgody właściwego organu na odstępstwa od zakazów określonych dla chronionych gatunków zwierząt w ustawie o ochronie przyrody.

Powstanie sztucznych wysp spowoduje zmiany w obrębie siedliska *1150 Laguny przybrzeżne. W zakresie podstawowych parametrów nastąpi zmniejszenie się powierzchni Lagun przybrzeżnych o około 369 ha (0,877 % powierzchni siedliska), co jednak nie uszczupli znacząco zasobów siedliska przyrodniczego zarówno w obszarze Natura 2000 ostoi Ujście Odry i Zalew Szczeciński PLH320018, jak i w kraju. W trakcie prac refulacyjnych może dojść do pogorszenia przezroczystości wody oraz zmiany stężeń azotu i fosforu. Będzie to oddziaływanie o charakterze negatywnym, ale krótkoterminowym obejmujące okres budowy wysp. Zarówno proponowane lokalizacje, jak również ilość i wielkość wysp oraz materiał, z którego będą zbudowane, nie zaburzą funkcjonowania siedliska w dłuższym horyzoncie czasowym. W ocenie autorów raportu, w późniejszym czasie, na etapie eksploatacji wysp, inwestycja może mieć charakter pozytywny, związany z kreowaniem nowych siedlisk dla flory (kolonizacja wysp przez gatunki szuwarowe, pojawienie się gatunków halofilnych i/lub subhalofilnych, rozwój makrofitów w strefie brzegowej wysp) i fauny. Utworzenie dwóch wysp zwiększy różnorodność siedlisk i bioróżnorodność flory w różnych punktach Zalewu Szczecińskiego. Po wybudowaniu wysp pojawi się nowa strefa litoralu. Strefę tą zasiedlą organizmy bentosowe odmienne od tych, które spotykano w tym miejscu uprzednio, na dnie mulistym. Przewiduje się, że może wytworzyć się szuwar i pojawi się roślinność zanurzona, podobnie jak to miało miejsce w przypadku wyspy Chelminek. Poprzez wzrost różnego rodzaju roślinności, powstanie mozaika siedlisk, dogodna dla bytowania większej ilości taksonów.

Z raportu wynika, że dostępne dane nie potwierdzają obecności gatunków chronionych zooplanktonu i bentosu. Stwierdzono występowanie wrotków i wioślarek, a w rejonie Roztoki

Odrzańskiej (na wysokości Zakładów Chemicznych „Police”) widłonogów, larw Bivalvia, larw Balanus, pierwotniaków Tintinnida. Również w bentosie w bentosie w rejonie planowanej inwestycji pogłębiania toru wodnego nie stwierdzono gatunków objętych ochroną. Stwierdzono wyraźną dominację rurecznikowatych, larw ochotkowatych i małży z rodzaju Dreissena. Dane literaturowe potwierdzają również obecność skójki zaostrej i szczeżui pospolitej. Autorzy raportu wskazują na brak publikacji dotyczących bentosu występującego w Roztoce Odrzańskiej. W miejscu planowanych sztucznych wysp stwierdzono gatunki charakterystyczne dla dna mulistego w Zalewie Szczecińskim, z dominacją skąposzczetów i larw ochotkowatych, wieloszczetów i małży. W miejscach planowanych wysp nie stwierdzono obecności chronionych i cennych gatunków bezkręgowców. Z raportu wynika, że w miejscach poboru prób dno było muliste i panowały złe warunki tlenowe (rozkład materii organicznej). Inwentaryzacja bentosu strefy litoralu badanych wysp w maju 2015 wykazała, praktyczny brak przedstawicieli makrobentofauny. Stwierdzono występowanie jedynie pojedynczych osobników skorupiaków, pluskwiaków różnoskrzydłych, obecność muszli małży: szczeżuja pospolita, skójka malarska, skójka zaostrej. W przypadku występowania kryjówek w postaci jam w brzegu lub korzeni znajdowano raka pręgowanego. Inwentaryzacja bezkręgowej fauny lądowej w strefie brzegowej nie wykazała obecności gatunków cennych ani chronionych. Nie stwierdzono również obecności potencjalnych siedlisk występowania tych gatunków.

Nie przewiduje się istotnego negatywnego wpływu przedsięwzięcia na zooplankton, gdyż jego ewentualne straty będą uzupełniane z napływających wód Odry i Jeziora Dąbie lub z otaczających wód Zalewu Szczecińskiego.

Obszar prowadzenia prac czerpalnych jest już silnie zdegradowany przez człowieka na skutek codziennej eksploatacji toru związanej z ruchem jednostek pływających, jak i okresowo przeprowadzanych prac pogłębieniowych. Jedynym chronionym gatunkiem bentofauny jest skójka gruboskorupowa występująca w rejonie wyspy Chelminek. Dla ochrony tego gatunku ważne jest sprawne przeprowadzenie prac w tym obszarze, aby skrócić okres zmętnienia wód. W przypadku bentosu bardziej korzystne będzie prowadzenie prac na wybranych odcinkach od początku do końca, w możliwie krótkim czasie. W ten sposób bentos zostanie zniszczony jednokrotnie i po przesunięciu odcinka prac w inne miejsce zacznie się odtwarzać.

Z raportu wynika, że połowy przy wykorzystaniu sieci sektorowych w okresie wiosennym i jesiennym wykazały występowanie 16 gatunków ryb w rejonach objętych bezpośrednim oddziaływaniem inwestycji. Stwierdzono występowanie 7 gatunków z rodziny karpiowatych, 3 gatunków z rodziny okoniowatych, dwa ze śledziowatych i trzy z innych. Stwierdzono, że zarówno skład gatunkowy ichtiofauny jak i jej koncentracje maleją wraz z odległością od linii brzegowej. Poziom bioróżnorodności ichtiofauny w pobliżu portu Stepnica jest niemal dwukrotnie wyższy niż na transektach środkowej części tego akwenu. Zdecydowanie dominującym gatunkami są: jazgarz, płoć i okoń. W zależności od pór roku występują w Zalewie również takie gatunki ryb jak: jelec, rozpiór, śledź, ciernik i stynka. Na całym obszarze znaleziono tylko dwa gatunki objęte ochroną: koza (*Cobitis taenia*) i boleń (*Aspius aspius*), znajdujące się w II załączniku Dyrektywy Siedliskowej. Nie stwierdzono występowania ryb w rejonie Wyspy Radolin (przy Przesmyku Orlim) i Wyspy Żurawiej prawdopodobnie z uwagi na bliskie położenie toru wodnego. Z raportu wynika, że w okresie jesiennym przyujściowe obszary Zalewu Szczecińskiego są potencjalnie bardziej narażone na oddziaływanie zarówno budowy jak i użytkowania planowanej inwestycji.

W obszarze Natura 2000 Ujście Odry i Zalew Szczeciński PLH320018 przedmiotami ochrony są: minóg rzeczny *Lampetra fluviatilis*, parposz *Alosa fallax*, oraz boleń *Aspius aspius*. W obszarze Natura 2000 Wolin i Uznam PLH320019 przedmiotami ochrony są minóg morski *Petromyzon marinus* oraz parposz *Alosa fallax*. W obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320037 przedmiotami ochrony są: kielb białopietwy *Gobio albipinnatus*, boleń *Aspius aspius* i koza *Cobitis taenia*. Istotnym jest więc kwestia niezakłócania wędrówek i ograniczeniu prac w godzinach trwania wzmożonych wędrówek minogów. W przypadku planowanej inwestycji negatywne oddziaływania na kozę, bytującą w strefie brzegowej obszaru uznane zostało jako marginalne, przy zachowaniu ochrony strefy brzegowej. Istotne zagrożenie dla

przetrwania gatunków takich jak: kielb białopłetwy, czyli przerywanie ciągłości rzeki przez zmienianie warunków siedliskowych koryta w miejscach występowania gatunku nie będzie miało w świetle powyższych danych związku z inwestycją. W odniesieniu do paprosza wskazano, że w wodach Zalewu Szczecińskiego prawdopodobne tarliska parposza są zlokalizowane w okolicach Trzebieży, a wiedza o typowym siedlisku parposza jest wyjątkowo skromna, stąd także wynikają trudności w detekcji tego gatunku. Zagrożenia dla parposza będą generować prace związane z pogłębianiem toru wodnego. Zarówno szlaki żerowiskowe jak i tarliskowe ryb i kręgloustych są zmodyfikowane w wyniku znacznego przekształcenia siedlisk na tym obszarze. W przypadku bolenia w maju - sierpniu narybek opuszcza okolice tarlisk, na których pozostawał od czasu wyklucia. Najbardziej intensywny spływ larw zachodzi przy dnie i powierzchni wody o zmierzchu oraz za dnia przy dnie, a spływ narybku zachodzi od początku lipca do początku sierpnia. Ten okres wydaje się najbardziej krytyczny z punktu widzenia ewentualnego wpływu inwestycji na gatunek, właśnie poprzez zakłócenia spływu narybku, konieczne są więc pewne ograniczenia w intensywności prowadzenia prac lub ich okresowe wyłączenia.

Ze względu na ichtiofaunę niezbędne jest podjęcie działań ograniczających oddziaływanie, w zakresie prowadzenia prac w określonym w decyzji reżimie czasowym. Dotyczy to m.in. ochrony ryb migrujących i minogów. Wykonywanie sztucznych wysp na Zalewie Szczecińskim może być realizowane przez cały rok bez ograniczeń czasowych pod warunkiem prowadzenia nadzoru środowiskowego. Ze względu na konieczność zabezpieczenia środowiska wodnego, a zwłaszcza ryb i minogów podczas prowadzenia robót możliwe jest ich czasowe wstrzymanie w przypadkach wystąpienia wysokiego zagrożenia. W niniejszej decyzji określono również wymogi realizacji sztucznych wysp, które powinny w fazie budowy ograniczyć zmacenie wody Zalewu, przemieszczenie się ryb w inne rejony, a w fazie eksploatacji utworzyć warunki do rozwoju roślin i zwierząt wodnych.

Na terenie Zalewu Szczecińskiego stwierdzono występowanie wielu gatunków ptaków, takich jak: ogorzałka, kormoran, czernica, gagoł, łyska, mewa siwa, śmieszka, krzyżówka, bielaczek, mewa srebrzysta, siwa i siodłata, perkoz dwuczuby, nurogęś, głowienka, grażyca, łabędź niemy i krzykliwy, płaskonos, czapla biała i siwa, świstun, bielik, wodnik, zimorodek, uhla, krakwa, szlachar, perkozek, nur czarnoszyi. Łącznie na wszystkich wyspach, w bliskich okolicach przewidywanych miejscach możliwego naturalnego formowania się skarp odnotowano 59 gatunków ptaków lęgowych, z czego 51 objętych ścisłą ochroną gatunkową, 2 ochroną częściową i 3 gatunki łowne, na liście Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt 5 gatunków, natomiast wśród gatunków wymienionych w załączniku I Dyrektywy Ptasiej znalazło się 7 gatunków: bączek, bielik, dzięcioł średni, kania czarna, kania ruda, podróżniczek i zimorodek. Obszar, jakim jest tor wodny, już teraz charakteryzuje częstym przepłaszaniem ptaków w związku z prowadzoną na tym terenie działalnością transportową, rybacką, czy turystyczną. Potwierdzenie wystąpienia w fazie eksploatacji negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i jego skala będzie możliwe do stwierdzenia po przeprowadzeniu monitoringu po przeprowadzeniu inwestycji. Warunek ten został uwzględniony w niniejszej decyzji. W trakcie budowy wysp oddziaływaniem bezpośrednim będzie utrata powierzchni żerowania oraz odpoczynku dla ptaków podczas okresu pozalęgowego. Przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 Zalew Szczeciński PLB320009 narażone na to oddziaływanie to: krakwa, głowienka, czernica, ogorzałka, gagoł, nurogęś, bielaczek, kormoran, perkoz dwuczuby, mewa mała, rybitwa czarna, łyska. Utrata miejsc żerowania i odpoczynku dla wymienionych gatunków ptaków w okresie pozalęgowym, w porównaniu z wielkością całego obszaru Zalewu Szczecińskiego jest bardzo mała (w raporcie wskazano wartość 0,6 % obszaru), w związku z tym negatywne oddziaływanie tego czynnika należy traktować jako nieistotne. Oddziaływanie pośrednie na ptaki nurkujące, związane z powstawaniem wysp, wynika z potencjalnego uszczuplenia zasobów pokarmowych (przysypanie makrozoobentosu i ichtiofauny). Z badań przeprowadzonych w miejscu planowanych wysp wynika, że nie występują tam znaczne agregacje racicznicy, ani tarliska ryb, mogą występować natomiast larwy ochotek Chironomidae, będące pokarmem dla niektórych przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000

(mewa mała, rybitwa czarna). Przedmioty ochrony na Zalewie Szczecińskim, które spotykane są w największych liczebnościach gatunki ptaków należące do bentofagów nurkujących, są to: ogorzałka, czernica, głowienka, gagoł i łyska. Odżywiają się one tu głównie małżami z rodzaju *Dreissena*. Stworzone w wyniku powstania wysp podwodne siedliska jak np. kamieniska i słupy będą stanowiły na etapie eksploatacji miejsce przyczepu małży, a te z kolei posłużą za pokarm i schronienie dla innych organizmów, tworząc nowe, bogate siedlisko. Odpowiednio zaprojektowane wyspy, zminimalizują, więc negatywne oddziaływanie, a nawet przyczynią się do zwiększenia różnorodności biologicznej, co będzie przedmiotem monitoringu.

Oddziaływanie przejściowe powstałe w wyniku realizacji przedsięwzięcia będzie miało negatywny wpływ na populacje ptaków lęgowych, w przypadku realizacji ich w okresie lęgowym i będzie polegało na bezpośrednim wpływie poprzez płoszenie, a co za tym idzie straty w lęgach lub brak przystąpienia do lęgów w danym miejscu. Oddziaływanie to dotyczyło będzie: bączka i zimorodka. W przypadku realizacji inwestycji poza okresem lęgowym omówione wyżej oddziaływanie bezpośrednio nie zaistnieje.

W celu stworzenia warunków bytowania ornitofaunie, w tym stanowiącej przedmioty ochrony ww. obszarów Natura 2000, w raporcie wskazano na konieczność utworzenia 6 rodzajów siedlisk, na wyspie z przeznaczeniem dla różnych grup ekologicznych ptaków:

- siedlisko piaszczystej łachy dla ptaków lęgowych: ohar, sieweczka obrożna, ale również dla innych rzadkich ptaków wodno-błotnych, oraz jako miejsce odpoczynku dla ptaków niełgowych takich jak: mewa mała, rybitwa czarna i mewa srebrzysta, mewa siwa, mewa siodłata, śmieszka, ptaki, siewkowe i inne;
- przybrzeżne płycizny, które stworzą warunki do rozwoju glonów oraz innych drobnych organizmów będących pokarmem dla ptaków, powstanie, więc żerowisko dla ptaków lęgowych i niełgowych;
- kamieniska nad powierzchnią wody - siedlisko powstanie w wyniku ułożenia materiałów trwałych, np. głazów, kamienia i/lub prefabrykatów betonowych zapewniających maksymalnie dużą powierzchnię biologicznieczynną, np. gwiazdobloki, mających na celu ochronę piaszczystej łachy przed rozmyciem, samo w sobie stanowiąc siedlisko zarówno dla ptaków lęgowych jak i przelotnych (miejsce odpoczynku);
- kamieniska podwodne - siedlisko powstanie w wyniku ułożenia głazów, kamienia czy innych betonowych elementów pod powierzchnią wody, mających na celu ochronę piaszczystej łachy przed rozmyciem, stanowiąc siedlisko będące miejscem rozwoju i przebywania ryb i innych organizmów, stanowiących pokarm ptaków nurkujących;
- konstrukcje przystani w postaci słupów (drewniane, metalowe albo betonowe) wystających ponad powierzchnię wody ok. 1,5 m – miejsce odpoczynku dla kormoranów i mew;
- konstrukcje przystani w postaci słupów pod wodą, będące miejscem rozrodu i przebywania miejscem rozwoju i przebywania ryb i innych organizmów, stanowiących pokarm ptaków nurkujących.

Cały projekt (zamyśl) wymaga współpracy na etapie projektowym i realizacyjnych specjalistów: ornitologów i botaników, a także monitorowania efektów tych prac.

W wyniku szczegółowej inwentaryzacji, na obszarze planowanej inwestycji stwierdzono obecność trzech gatunków płazów (żaba wodna, żaba trawna, żaba jeziorkowa) oraz dwóch gatunków gadów (jaszczurka żyworodna i zaskroniec zwyczajny). Prace przy realizacji inwestycji z pewnością będą miały wpływ na płazy i gady przebywające bezpośrednio w strefie przybrzeżnej, przy czym należy się spodziewać, że oddziaływanie ograniczy się przede wszystkim do płoszenia dorosłych osobników. Z raportu wynika, że stanowiska cenne dla płazów leżą w zasadzie poza zasięgiem przewidywanych robót, istnieje niewielkie prawdopodobieństwo ich naruszenia lub zniszczenia. Odcinek toru wodnego graniczy częściowo (wzdłuż Wyspy Dębina i północnego brzegu Wyspy Radolin) z obszarem Natura 2000 PLH320037 Dolna Odra. Na tym obszarze przedmiotem ochrony są kumak nizinny i traszka grzebieniasta. Gatunków tych jednak nie stwierdzono.

Wszystkie stwierdzone na badanym terenie gatunki herpetofauny, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, są

objęte ochroną częściową i zakazem umyślnego niepokożenia i płoszenia. Z tego względu inwestor, przed przystąpieniem do robót, będzie zobowiązany do uzyskania pozwolenia na płoszenie oraz przypadkowe powodowanie śmierci pojedynczych osobników podczas prac przy realizacji inwestycji.

Na całym obszarze badań stwierdzono ślady obecności bobra w postaci zgryzów lub tropów. Prawdopodobnie występuje też wydra. Nie stwierdzono występowania fok, choć w poprzednich latach ich obecność na terenie Zalewu Szczecińskiego była odnotowana. Jak podają autorzy raportu budowa i użytkowanie torów wodnych może ewentualnie modyfikować sporadyczne wędrówki ssaków morskich takich jak foki pomiędzy Zatoką Pomorską, a Zalewem Szczecińskim i Odrą.

W ramach zabiegów mających ograniczyć stopień negatywnego oddziaływania inwestycji na bobra, na czas realizacji należy zapewnić nadzór przyrodniczy na całym obszarze, na którym stwierdzono działalność bobra i ślady wydry, szczególnie na odcinku Przekopu Mieleńskiego między Przesmykiem Orlim i Parnicą. W trakcie realizacji inwestycji prace naruszające istniejącą strukturę brzegu wykonywane będą precyzyjnie, ograniczając do minimum działania w bezpośrednim sąsiedztwie żeremi. Pod nadzorem przyrodniczym powinno być przeprowadzone ewentualne zniszczenie żeremia nr 4, po uzyskaniu decyzji derogacyjnej.

W ramach nasłuchów detektorowych i prowadzonych obserwacji wizualnych odnotowano 3 gatunki nietoperzy: borowca wielkiego, karlika małego i karlika większego. Teren inwestycyjny stanowi dla nietoperzy populacji lokalnych obszar żerowiskowy. W celu ochrony zwierząt w fazie budowy prace polegające na wycince drzew i krzewów oraz wyburzeniu obiektów należy prowadzić, po okresie rozrodu nietoperzy tj. od września, kiedy to młode nietoperze są już samodzielne. Jednocześnie z uwagi na to, że nietoperze mogą być obecne w obiektach przeznaczonych do rozbiórki praktycznie przez cały rok niezbędne będzie przeprowadzenie kontroli chiropterologicznej bezpośrednio poprzedzającej prace rozbiórkowe.

Ze względu na objęcie części Zalewu Szczecińskiego ochroną w postaci włączenia do sieci Natura 2000 Kleines Haff, Neuwarper See und Riether Werder (DE2250471) rozważono potencjalny wpływ inwestycji na ten obszar. Jest to zbiornik o międzynarodowym znaczeniu dla zimujących kaczek nurkujących i traczy. Ptasia wyspa Rietherwerder jest ważnym lęgowiskiem dla siewkowych. Obecne są również siedliska i gatunki dyrektywy habitatowej. Analiza zagrożeń dla przedmiotów ochrony obszaru (ptaków wodnych) wskazuje, iż niemal wszystkie z zagrożeń powstają wewnątrz obszaru, a tylko jedno zagrożenie pn. „Tereny zurbanizowane, tereny zamieszkane” wskazane jest jako zewnętrzne. Poziom większości zagrożeń, tj. „Tereny zurbanizowane, tereny zamieszkane”, „Rybołówstwo bierne”, „Wędkarstwo” wskazano jako niskie, zagrożenia pn. „Szlaki żeglugowe” oraz „Drapieżnictwo” są na poziomie średnim, a najwyższy poziom zagrożenia dla obszaru wskazano dla kategorii „Eutrofizacja (naturalna)”. Projekt zakładający budowę sztucznych wysp przeznaczonych dla ptaków wodnych i wodno-błotnych będących gatunkami wędrownymi, które wielokrotnie przekraczają granice państw i obszarów sieci Natura 2000, wpłynie na nie pozytywnie. Zatem nie wystąpi znaczące negatywne oddziaływanie (transgraniczne) na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 obejmującego niemiecką część Zalewu Szczecińskiego.

Modernizacja toru wodnego, a zwłaszcza prace budowlane będą miały wpływ na biotyczne i abiotyczne elementy biosystemu w środowisku wodnym i lądowym. Przewidywana zabudowa hydrotechniczna nie może zmienić hydrauliki akwenów, a zwłaszcza stabilności brzegów i dna. Przewiduje się swobodniejszy napływ zasolonych wód w głąb Zalewu Szczecińskiego, co niewątpliwie będzie miało wpływ na strukturę taksonomiczną organizmów. Największym zagrożeniem będą prace czerpalne na drogach wodnych oraz związane z tym składowanie urobku z dna. W trakcie prac budowlanych wystąpią okresowe emisje hałasu, pyłu, gazów spalinowych. Z przeprowadzonej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika, że aczkolwiek oddziaływanie przedsięwzięcia na środowisko przyrodnicze, w tym obszary Natura 2000 będzie znaczne, nie będzie to znaczące negatywne oddziaływanie na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, a także zachowana zostanie integralność sieci obszarów

Natura 2000. Z tego też względu uznano, że dla realizacji przedsięwzięcia nie są wymagane działania kompensacyjne, w myśl ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134 ze zm.). Niemniej jednak ustalono, w wyniku przeprowadzonych analiz, potrzebę przeprowadzenia działań kompensujących, zgodnie z art. 75 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2017 r. poz. 519). Artykuł ten stanowi, iż w trakcie prac budowlanych inwestor realizujący przedsięwzięcie jest obowiązany uwzględnić ochronę środowiska na obszarze prowadzenia prac, a w szczególności ochronę gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych. Przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją konkretnej inwestycji, a jeżeli ochrona elementów przyrodniczych nie jest możliwa, konieczne jest podjęcie działań mających na celu naprawienie wyrządzonych szkód, w szczególności przez kompensację przyrodniczą.

Obszar prowadzenia prac czerpalnych jest już silnie zdegradowany przez człowieka, wskutek aktualnej eksploatacji toru związanej z ruchem jednostek pływających jak i okresowo przeprowadzanych prac pogłębieniowych. Ma to duży wpływ na organizmy występujące na obszarze toru wodnego, planowanych miejsc zagospodarowania urobku oraz linii brzegowej. W związku z utratą obszarów dna (w miejscach zagospodarowania urobku) uznano za niezbędne następujące działania kompensujące:

- wykonanie urozmaiconej linii brzegowej wysp przez specjalnie zaprojektowany system umocnień nabrzeży oraz części podwodnej wysp, co w perspektywie czasu, na etapie eksploatacji inwestycji, poprawi stan środowiska bytowania dla wszystkich grup organizmów związanych ze środowiskiem wodnym (organizmy planktonowe, bentosowe, ryby, ptaki, ssaki morskie);
- wykonanie na wyspach nasadzenia zieleni, jako rekompensatę za zniszczenia zieleni przewidziane w ramach modernizacji toru na odcinku Police – Szczecin.

W stosunku do planowanego przedsięwzięcia narzucono szereg warunków, realizacyjnych mających na celu ochroną środowiska gruntowo-wodnego oraz przyrodniczego, w tym: wskazano na okresy realizacji inwestycji, działania kompensacyjne, nadzór przyrodniczy nad realizacją prac oraz monitoring przyrodniczy. Uwzględniając charakter przedsięwzięcia, wybór jego lokalizacji i zaproponowane w niniejszej decyzji środki ograniczające wpływ na środowisko w ocenie tut. organu przedmiotowe przedsięwzięcie nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000, w tym nie wpłynie na ich spójność i integralność.

Wpływ na krajobraz.

Za krajobraz można uznać ogół cech przyrodniczych i antropogenicznych wyróżniających określony teren. Obszar objęty inwestycją to rozległy akwen wodny otoczony łądem, w tym terenami leśnymi i terenami przemysłowymi portowymi. Od ujścia Odry do Kanału Piastowskiego (przekop przez Uznam do środkowej Świny) przebiega przez Zalew Szczeciński tor wodny Świnoujście – Szczecin, wytyczony pod koniec XIX w. Umożliwia on pływanie statkom wodnym ze Świnoujścia do Szczecina. Z uwagi na walory przyrodnicze teren ten objęto programem ochrony przyrody w ramach sieci obszarów Natura 2000. Realizacja sztucznych wysp spowoduje powstanie nowych elementów w przestrzeni. Jednak zdaniem tut. organu nie wpłynie to na zmianę cech przyrodniczych i antropogenicznych tego terenu.

Emisja zanieczyszczeń do powietrza i emisja hałasu.

Planowana inwestycja stanowi przedsięwzięcie liniowe zlokalizowane w terenie otwartym. W zasięgu oddziaływania inwestycji występują głównie wody Zalewu Szczecińskiego, rzek Odry, cieśniny Świny, jeziora Dąbie, zabudowa głównie przemysłowa w dzielnicach portowych i nieliczna mieszkaniowa, zadrzewienia, pola uprawne. W odległości ok. 600 m od modernizowanego toru znajduje się rezerwat Karsiborskie Paprocie.

Największy wpływ przedsięwzięcia na jakość powietrza atmosferycznego wystąpi na etapie jego realizacji podczas prac związanych z pogłębianiem toru wodnego. Źródłami emisji zanieczyszczeń będą silniki pracujących maszyn, jednostek pływających i pojazdów. Emisja zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego będzie mieć charakter czasowy i lokalny.

Ponieważ mamy do czynienia z inwestycją liniową, skupienie prac budowlanych występować będzie na poszczególnych odcinkach toru. Z tego też względu uciążliwość związana z fazą budowy ograniczy się tylko do tych odcinków i przesunąć się będzie w miarę postępowania prac budowlanych oraz wystąpi w czasie i miejscu realizacji sztucznych wysp.

W raporcie przedstawiono analizę wpływu przedsięwzięcia na powietrze atmosferyczne. Do analiz wykorzystano: aktualny stan jakości powietrza w rejonie przedsięwzięcia, podany przez Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Szczecinie pismem z dnia 4.05.2015 r., znak: WM.7016.1.64.2.2015.RR, średni wskaźnik aerodynamicznej szorstkości terenu na poziomie $z_0=0,5$ m, prognozę orientacyjnej ilości maszyn w założonym czasie (5 lat i 3200 godzin pracy), wydajności sprzętu oraz objętości urobku. Z przedstawionych analiz wynika, że nie wystąpią ponadnormatywne oddziaływania poza terenem. Przewidziano następujące działania ograniczające te oddziaływania:

- właściwą organizację pracy, w czym pomocny może być projekt organizacji ruchu na obszarze objętym inwestycją obejmujący m.in. zakres i harmonogram prac pogłębiarskich i jego dotrzymanie,
- zapobieganie pyleniu terenu w czasie prac związanych z umocnieniami nabrzeży oraz kształtowaniu sztucznych wysp, poprzez zwilżanie terenu prowadzonych prac, uważne ładowanie materiałów sypkich na środki transportu i przykrywanie ich plandekami,
- stosowanie wyłącznie sprawnego technicznie sprzętu, spełniającego normy emisji spalin.

W fazie eksploatacji toru wodnego głównym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza będzie ruch statków. W raporcie przedstawiono szacunkową analizę oddziaływania ruchu statków, do której przyjęto podział statków zgodny z analizą nawigacyjną wykonaną przez Instytut Inżynierii Ruchu Morskiego Akademii Morskiej w Szczecinie a ich parametry z Krajowego Rejestru Statków i systemów śledzenia ruchu statków. W analizie uwzględniono różę wiatrów ze stacji meteorologicznych w Świnoujściu (dla odcinków w pobliżu Świnoujścia) oraz ze stacji Szczecin (dla odcinków w pobliżu Szczecina). W analizie uwzględniono m.in. tereny uzdrowiska Świnoujście, zabudowę mieszkaniową i biurową znajdującą się w odległości ok. 90 m od toru wodnego, odcinek toru wodnego w pobliżu miasta Świnoujście, w odległości ok. 4 km od granicy Polski, gdzie występuje największa możliwość wystąpienia oddziaływań transgranicznych. Analiza ta wskazuje, że w fazie eksploatacji nie wystąpią przekroczenia w powietrzu dopuszczalnych wartości stężeń substancji, emitowanych w związku z eksploatacją toru wodnego.

W bezpośrednim sąsiedztwie przedsięwzięcia nie występują tereny chronione akustycznie. Niemniej jednak oddziaływanie akustyczne na środowisko wystąpi w czasie realizacji przedsięwzięcia, w związku z wykonywaniem prac pogłębiarskich i budowy sztucznych wysp. Uciążliwości wystąpią również przy przebudowie starych nabrzeży, czy wykonywaniu umocnień brzegowych. Jest to oddziaływanie okresowe, niemniej jednak prace sprzętu używanego podczas realizacji takich inwestycji charakteryzują się wysokimi poziomami hałasu emitowanymi do środowiska. Przykładowy równoważny poziom A mocy akustycznej w okresie pracy urządzeń typu: holowniki, refulery, pogłębiarki, szalandy, koparki, spychacze, ładowarki, transport drogowy wynosi ok. 100 – 110 dB.

W związku z powyższym w niniejszej decyzji zostały sprecyzowane zalecenia organizacyjne i porządkowe pozwalające na ograniczenie tych uciążliwości, w tym prowadzenie prac emitujących wysoki („głośny”) poziom hałasu w godzinach od 6.00 do 22.00. Wskazano również, aby zaplecze budowy było ulokowane jak najdalej od budynków pełniących funkcję zabudowy mieszkaniowej – jest to związane z propagacją dźwięku w przestrzeni otwartej, stosowaniu sprawnego sprzętu.

W fazie eksploatacji emisja hałasu będzie wynikała z ruchu jednostek pływających wykorzystujących tor wodny. Nie przewiduje się negatywnego wpływu statków poruszających się po torze, na stan akustyczny terenów chronionych akustycznie.

Przestrzeganie wytyczonych tras dla przewozu materiałów i refulatu oraz projektu organizacji ruchu na obszarze objętym inwestycją jest zagadnieniem niezwykle istotnym zarówno ze

względem na sprawną realizację przedsięwzięcia, jak i uwzględnienie na jak najwcześniejszym etapie przedsięwzięcia uwarunkowań środowiskowych oraz aspektów społecznych. Takie działanie przełoży się również na zmniejszone uciążliwe oddziaływania akustyczne w rejonie inwestycji, oraz zapobieganie nadmiernym pyleniom i zanieczyszczaniu powietrza spalinami na etapie budowy.

Oddziaływanie na zabytki i obiekty dziedzictwa kulturowego oraz dobra materialne

Z dostępnych danych o zabytkach i obiektach dziedzictwa kulturowego wynika, że w promieniu ok. 1 km od krawędzi toru wodnego występują takie obiekty, w tym: w Trzebieży układ przestrzenny miejscowości rybackiej, port obejmujący rozplanowanie nabrzeża i zabudowę przystani jachtowej oraz strefy archeologiczne. W przypadku ingerencji w te zasoby prace należy prowadzić w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Z raportu wynika, że w trakcie badania próbek czystości osadów na obszarze toru nie stwierdzono obiektów o wartości historycznej. Doświadczenia Urzędu Morskiego w Szczecinie wskazują jednak na możliwość natknięcia się na zabytki archeologiczne i dobra kultury podczas prac pogłębiarskich. W przypadku zaistnienia takich sytuacji należy powiadomić o tym fakcie Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i wszelkie dalsze działania prowadzić w uzgodnieniu z tym organem.

Realizacja inwestycji wymagać będzie dokonania wyburzeń i rozbiórek na powierzchni ok. 1940 m². Będą to m.in. budynki, szklarnie, niewielkie obiekty gospodarcze, obiekty na wodzie (np. pomosty) zlokalizowane na terenie ogrodów działkowych na Ostrowie Grabowskim.

Przebudowa istniejącej infrastruktury technicznej.

Przebudowa oraz bezawaryjna eksploatacja urządzeń infrastruktury technicznej wymagającej przebudowy w ramach inwestycji drogowej będzie miała niewielki wpływ na środowisko. Wszelkie zmiany oraz zaburzenia środowiska wywołane na etapie przebudowy będą miały charakter czasowy i odwracalny, natomiast stosowanie się do norm i wytycznych odpowiednich dla każdego rodzaju sieci technicznej powinno zapewnić bezpieczne wykonanie przebudowy i bezawaryjną pracę w czasie eksploatacji.

Możliwość wystąpienia skumulowanego oddziaływania na środowisko.

W rejonie przedmiotowego przedsięwzięcia planowane są m.in. następujące projekty:

- poprawa dostępu do portu w Szczecinie w rejonie Basenu Kaszubskiego i w rejonie Kanału Dębickiego,
- budowa nabrzeża do przeładunku ładunków masowych (nabrzeże Skandynawskie) na Ostrowie Grabowskim przy Przekopie Mieleńskim,
- modernizacja Portu Morskiego w Policach, wraz z budową pola odkładu urobku.

Nie można wykluczyć, że prace związane z realizacją przedsięwzięcia oraz pozostałych inwestycji, będą prowadzone w tym samym czasie. Prowadzić to będzie do częściowej kumulacji oddziaływań w sytuacji pokrycia się harmonogramów prac dwóch lub więcej inwestycji oraz, gdy prace te będą prowadzone w sąsiedztwie. W wyniku pracy sprzętu i maszyn w jednakowym czasie zwiększy się wielkość emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz emisja hałasu. Będą to jednak oddziaływania okresowe zmieniające się wraz z postępem prac i zakończą się wraz z zakończeniem etapu realizacji inwestycji. Zanieczyszczenia do powietrza będą w znacznym stopniu rozpraszane i przemieszczane w kierunku wschodnim i północno-wschodnim zgodnie z kierunkiem wiatru na tym terenie. (wskazuje na to opis warunków klimatycznych przedstawionych w raporcie). Ze względu na odległość terenów wrażliwych i chronionych akustycznie od planowanej inwestycji nie wystąpi negatywny wpływ potencjalnych oddziaływań skumulowanych na te tereny.

Obszar ograniczonego użytkowania.

Artykuł 135 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2016 poz. 672) uwzględnia trasy komunikacyjne, jako obiekty, dla których można tworzyć obszar ograniczonego użytkowania. Obszar ograniczonego użytkowania tworzy się w przypadku, gdy mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych

nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska. Przeprowadzona dla potrzeb niniejszego raportu analiza oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz rozpoznanie środowiska przyrodniczego wykazały, że dla przedsięwzięcia nie ma potrzeby ustanawiania obszaru ograniczonego użytkowania.

Możliwość wystąpienia oddziaływań w kontekście transgranicznym.

Na podstawie przeprowadzonego postępowania tut. organ nie stwierdził możliwości wystąpienia znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko na terytorium Niemiec w związku z planowanym przedsięwzięciem. W związku z tym tut. organ nie znalazł przesłanek do przeprowadzenia postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, zgodnie z art. 104 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353 ze zm.).

Przy ocenie dokumentacji wnikliwie przeanalizowano zagadnienie oddziaływania poza terytorium Polski. Problematyka możliwego transgranicznego oddziaływania na środowisko była przedmiotem wezwania inwestora do przedstawienia dodatkowych analiz w tym zakresie.

Przy ocenie tego zagadnienia tut. organ wziął pod uwagę fakt, że tor wodny Świnoujście – Szczecin jest obiektem od wielu lat funkcjonującym w środowisku, w tym na wodach Zalewu Szczecińskiego (przez, który przebiega granica polsko-niemiecka) i jako taki podczas eksploatacji i utrzymania oddziałuje również od wielu lat na ten akwen nie powodując istotnych negatywnych zaburzeń w funkcjonowaniu tego systemu wodnego, w tym np. w odniesieniu do zasobów wodnych, również w kontekście transgranicznym.

Oddziaływanie planowanej modernizacji toru wodnego, mające na celu poprawę jego parametrów (pogłębienie istniejącego toru, wykonanie obrotnic) oraz realizacja sztucznych wysp na Zalewie jako pól odkładu wydobytego refulatu zostało poddane w raporcie i uzupełnieniach wielokryterialnej analizie środowiskowej.

Przedstawione analizy nie wykazały takiego zasięgu i skali oddziaływania, których negatywne skutki przenosiłyby się na dalsze odległości niż wykazane w analizach i zobrazowane na załącznikach mapowych.

W toku postępowania organ uznał, że najkorzystniejszym dla środowiska będzie wariant realizacji dwóch sztucznych wysp na Zalewie (na wariant ten uzyskano zgodę Inwestora), a nie wnioskowanych trzech. Zatem, zasięg oddziaływania inwestycji ulegnie jeszcze zmniejszeniu w stosunku do wariantu wnioskowanego.

Oddziaływania związane z możliwością wystąpienia poważnej awarii.

Zgodnie z art. 3 pkt 23 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2016 poz. 672 ze zm.) przez poważną awarię rozumie się zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Sam proces realizacji inwestycji nie będzie stwarzał zagrożenia wystąpienia poważnej awarii. Na jednostkach obsługujących prace hydrotechniczne inwestor zobowiązany jest zapewnić środki do zwalczania rozlewów olejowych, w odpowiedniej ilości i wydajności.

W fazie eksploatacji sytuacje awaryjne mogą wystąpić z udziałem statków transportujących substancje niebezpieczne. Sytuacje w wyniku, których nastąpić może rozprzestrzenianie się substancji niebezpiecznych występują rzadko, ale ich konsekwencje mogą być istotne dla środowiska. Wszelkie działania związane ze zwalczaniem zagrożeń i zanieczyszczeń na terenie toru wodnego odbywają się na podstawie "Plan zwalczania zagrożeń i zanieczyszczeń wód portowych zarządzanych przez Zarząd Morskich Portów Szczecin i Świnoujście S.A." z 2013 r.

Klimat

Planowana inwestycja zarówno w fazie realizacji, jak i eksploatacji będzie w niewielkim stopniu przyczyniać się do zmian klimatu w wyniku emisji gazów cieplarnianych.

W raporcie przedstawiono najistotniejsze zanieczyszczenia jakie mogą wystąpić w związku z realizacją i eksploatacją przedsięwzięcia. Z analizy tego dokumentu wynika, że na etapie budowy emisja zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego pochodząca z pracy sprzętu budowlanego i transportu urobku będzie okresowa i o niewielkim zasięgu, a eksploatacja przedsięwzięcia nie spowoduje istotnych modyfikacji warunków klimatycznych, gdyż jest to przebudowa istniejącego toru wodnego. Samo przedsięwzięcie na tym etapie nie będzie bezpośrednio wpływać na klimat. Pośrednim źródłem emisji będzie emisja ze spalania paliwa w związku z poruszaniem się po torze wodnym statków. Realizacja inwestycji pozwoli na poruszanie się po torze dużych statków, co może przełożyć się na zwiększoną emisję tych zanieczyszczeń do atmosfery. Niemniej jednak w długofalowej perspektywie stworzenie warunków do rozwoju transportu wodnego spowoduje zmniejszenie transportu drogowego i emisji z nim związanych.

Inwestycja charakteryzuje się największą podatnością na takie czynniki jak: ekstremalna zmiana opadów i prędkości wiatrów, powodzie, wzrost poziomu morza i burze sztormowe. W raporcie przedstawiono ocenę ryzyka wystąpienia zagrożeń dla projektu w związku ze zmianami klimatu, z której wynika, że wpływ tych czynników będzie niewielki i nie są wymagane dodatkowe działania mające na celu poprawę adaptacji inwestycji do zmian klimatu.

Obszary objęte ochroną uzdrowiskową.

Na terenie Świnoujścia, na wyspie Uznam, w dzielnicy nadmorskiej miasta jest wyznaczony specjalny obszar ochrony uzdrowiskowej. Inwestycja nie ingeruje w ten obszar. Realizacja inwestycji nie spowoduje obniżenia walorów uzdrowiskowych tego obszaru.

Wpływ na zdrowie ludzi.

Głównymi elementami mogącymi wpływać na zmiany jakości pobytu i życia potencjalnych mieszkańców i użytkowników terenów przyległych do planowanej inwestycji będą: emisja zanieczyszczeń powietrza z poruszających się środków transportu lądowego i wodnego, urządzeń budowlanych, czy wykonujących prace pogłębiarskie oraz podwyższone poziomy hałasu emitowanego przez nie. Uciążliwości te wystąpią przede wszystkim w fazie realizacji. Z przeprowadzonej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika, że przedsięwzięcie nie spowoduje w fazie eksploatacji przekroczenia standardów jakości środowiska. W toku postępowania uzyskano opinie organów inspekcji sanitarnej, które zaopiniowały pozytywnie realizację przedsięwzięcia określając warunki jej realizacji. Warunki te zostały uwzględnione i uszczegółowione w niniejszej decyzji.

Zagadnienia społeczne.

Zdaniem tut. organu w przedstawionym w postępowaniu raporcie przeanalizowano wpływ przedsięwzięcia na środowisko przyrodnicze i społeczne przedstawiając realne oddziaływania oraz sposoby ich ograniczeń lub monitorowania zmian w środowisku. W postępowaniu z udziałem społeczeństwa wniesione zostały uwagi i wnioski społeczeństwa. W niniejszej decyzji organ odniósł się do nich, zgodnie z art. 85 ust. 2 pkt 1 ppkt a) ustawy OOŚ.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Zgodnie z art. 80 ust. 2 ustawy OOŚ organ przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach sprawdza zgodność lokalizacji przedsięwzięcia z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Inwestor składając wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedłożył stosowne dokumenty w tym zakresie.

Jednakże, przed wydaniem niniejszej decyzji weszła w życie ustawa z dnia 7 kwietnia 2017 r. o inwestycjach w zakresie budowy lub przebudowy toru wodnego Świnoujście – Szczecin do głębokości 12,5 metra (Dz. U. z 2017 r. poz. 990), która określa niektóre warunki przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie infrastruktury zapewniającej dostęp do portu, polegających na budowie i przebudowie toru wodnego Świnoujście – Szczecin. Zgodnie z punktem 5 tej ustawy do inwestycji nie stosuje się m.in. art. 80 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 ze zm.).

Podsumowując, w wyniku analizy dokumentacji zgromadzonej w trakcie prowadzonego postępowania, a w szczególności raportu o oddziaływaniu na środowisko stwierdzono, iż w związku z realizacją i eksploatacją planowanego przedsięwzięcia:

- nie będzie występowało oddziaływanie na środowisko w kontekście transgranicznym, gdyż oddziaływanie na środowisko będzie występowało na terytorium Polski,
- zaproponowane działania ograniczające wpływ na środowisko w zakresie ochrony hałasu, emisji zanieczyszczeń do powietrza, gospodarki odpadowej i wodno-ściekowej, ograniczają wpływ przedsięwzięcia na warunki życia ludzi,
- nie będzie występować potrzeba ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania dla planowanego drogi, gdyż przy spełnieniu wskazanych w raporcie i niniejszej decyzji warunków zachowane będą obowiązujące standardy jakości środowiska,
- planowana inwestycja nie będzie miała znaczącego negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze, w tym funkcjonowanie obszarów Natura 2000 oraz nie wpłynie na spójność i integralność obszarów Natura 2000,
- planowana inwestycja nie będzie miała wpływu na nieosiągnięcie celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.

Na podstawie analizy przeprowadzonej na załączonych do wniosku dokumentach, w tym raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, określono oddziaływania i potencjalne zagrożenia środowiska, związane z realizacją i eksploatacją przedsięwzięcia. W oparciu o informacje zawarte w tych dokumentach zostały zdefiniowane warunki realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia zapewniające ochronę środowiska. W związku z powyższym można stwierdzić, iż planowane przedsięwzięcie nie spowoduje naruszenia obowiązujących norm ochrony środowiska oraz nie pogorszy w sposób znaczący stanu środowiska, pod warunkiem zachowania parametrów technicznych i technologicznych, dla których przeprowadzono analizę w załączonym do wniosku raporcie oraz spełniając szereg zaleceń określonych w raporcie, które zostały uwzględnione również w niniejszej decyzji. Niemniej jednak zobowiązano inwestora do prowadzenia monitoringu, w tym przyrodniczego, o którym mowa w art. 82 ust. 1 pkt. 2 lit. b ustawy OOS.

Zgodnie z art. 82 ust. 1 pkt 5 ustawy OOS organ może w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nałożyć obowiązek przedłożenia analizy porealizacyjnej. Jednak w ocenie tut. organu wykonanie analizy porealizacyjnej nie jest wymagane.

Po analizie przedłożonych dokumentów nie ujawniły się przesłanki określone w art. 82 ust. 2 ww. ustawy, wskazujące na konieczność zobowiązanie do przeprowadzenia ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowiska w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy.

W ramach zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie obwieszczeniem z dnia 28.01.2016 r., znak: WONS-OŚ.4211.17.2014.AT.16, podał do publicznej wiadomości informację o prowadzonym postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko przedmiotowego przedsięwzięcia. W obwieszczeniu podano wszystkie informacje, o których mowa w art. 33 ust. 1 ustawy OOS, w tym o możliwości składania uwag i wniosków, wskazując jednocześnie miejsce i 21 dniowy termin ich składania (od dnia 5.02.2016 r. do dnia 26.02.2016 r. włącznie). Z uwagi na przedstawione uzupełnienia do raportu obwieszczeniem z dnia 20.12.2016 r., znak: WONS-OŚ.4211.17.2014.AT.27, ponownie podano do publicznej wiadomości informację o prowadzonym postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko przedmiotowego przedsięwzięcia i możliwości składania uwag i wniosków przez 21 dni (od dnia 29.12.2016 r. do dnia 19.01.2017 r. włącznie). Powiadomianie społeczeństwa nastąpiło poprzez udostępnienie informacji na tablicy ogłoszeń i na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz ogłoszenie na tablicach ogłoszeń organów gmin, na terenach których planowane jest przedsięwzięcie oraz tablicy ogłoszeń Urzędu Morskiego w Szczecinie.

W przedmiotowej sprawie wpłynęły w dniu 23.02.2016 r. uwagi Lokalnej Grupy Rybackiej „Zalew Szczeciński” w Świnoujściu, a w dniu 26.02.2016 r. uwagi Morskiego Instytutu Rybackiego w Gdyni (MIR).

Analizując raport oddziaływania na środowisko oraz ww. uwagi i wnioski przekazane w toku postępowania z udziałem społeczeństwa tut. organ uwzględnił potrzebę uzupełnienia raportu oddziaływania na środowisko, zatem pismem z dnia 25.03.2016 r. wezwał wnioskodawcę do uzupełnienia raportu również w zakresie kwestii poruszanych przez MIR w Gdyni i Lokalną Grupę Rybacką „Zalew Szczeciński” w Świnoujściu. W ramach przekazanych uzupełnień Urząd Morski w Szczecinie przekazał dodatkowo opracowania: „Opinia oddziaływania przedsięwzięcia Modernizacja toru wodnego Świnoujście - Szczecin do głębokości 12,5 m na hydrologię jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) odcinka Dolnej Ody – wstępne wyniki symulacji modelowych” oraz „Opracowanie podsumowujące inwentaryzację przyrodniczą przeprowadzoną na potrzeby raportu o oddziaływaniu przedmiotowej inwestycji na środowisko”. Odnosząc się do zgłoszonych w postępowaniu uwag tut. organ wyjaśnia, że zakres raportu oddziaływania na środowisko jest określony w art. 66 ustawy OOŚ. W ocenie tut. organu przedłożony raport wraz z uzupełnieniami spełnia te wymagania.

W toku postępowania postanowieniem z dnia 15.02.2016 r., znak: WONS-OŚ.42.11.17.2014.AT.18, przyznano status strony Morskiemu Instytutowi Rybackiemu w Gdyni (MIR), który pismem z dnia 8.01.2016 r. (data wpływu 13.01.2016 r.) uzupełnionym w dniu 28.01.2016 r. zawniósł o dopuszczenie go do postępowania na prawach strony, zgodnie z art. 28 k.p.a. Instytut ten pismem z dnia 26.02.2017 r. (data wpływu do tut. organu - 1.03.2016 r.) przekazał uwagi do raportu oddziaływania na środowisko obejmujące uwagi do następujących zagadnień:

- 1) metodyk badań poszczególnych grup organizmów wraz z uzasadnieniem wyboru terminów oraz obszarów wybranych do badań przyrodniczych;
- 2) mapowania tarlisk i miejsc podchowu narybku, braku analizy połowów rybackich i wpływu inwestycji na działalność rybacką;
- 3) pełnego uwzględnienia w ocenach oddziaływania na środowisko zagadnień związanych z ichtiofauną;
- 4) pominięcia w analizach wariantów przedsięwzięcia stosowanego aktualnie, tj. składowania urobku na lądowych polach refulacyjnych;
- 5) promowania rozwiązania dotyczącego budowy sztucznych wysp w wariantcie najbardziej zmieniającym warunki hydromorfologiczne Zalewu Szczecińskiego;
- 6) uznania, że przedsięwzięcie nie ma charakteru transgranicznego, co przy zmianie stosunków hydrologicznych na całym Zalewie Szczecińskim nie ma uzasadnienia.

W odniesieniu do metodyk badań zastosowanych przez autorów raportu dla poszczególnych grup organizmów, autorzy raportu w uzasadnieniu ponownie przedstawili zapisy, w których została opisana metodyka oraz terminy i obszary wybrane do badań przyrodniczych, a także wskazali na miejsca w poszczególnych częściach raportu, gdzie zagadnienia te zostały przedstawione w sposób szczegółowy. Wyjaśniono również powody nie objęcia badaniami odnóg i kanałów przyległych Dołgi. Wskazano, że podobnie jak w głównym nurcie Ody w rejonie tym występuje stały ruch jednostek pływających zatem uzyskanie miarodajnych wyników poprzez odłów ryb z nurtu byłoby praktycznie niemożliwe. Brak jest również aktualnych, wiarygodnych danych literaturowych, opisujących zespoły ryb bytujące w tych wodach. Zgodnie z art. 66 ust.1 pkt 17 ustawy OOŚ w raporcie i uzupełnieniach wskazane zostały trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, jakie napotymano, opracowując raport. Autorzy raportu wskazali, że brak jest jakichkolwiek poziomów referencyjnych pozwalających na jednoznaczną ocenę aktualnego stanu jakościowego i ilościowego ichtiofauny Zalewu Szczecińskiego pozwalającą na jednoznaczną ocenę wpływu planowanej inwestycji na ten element biocenozy. Jednocześnie zdaniem tut. organu słusznie podali, że gatunki chronione traktowane są jako bioindykatory stanu środowiska, czyli te gatunki które w pierwszej kolejności wykażą negatywny wpływ na środowisko i pozwolą na podjęcie relatywnie szybkich działań minimalizujących ten wpływ.

W raporcie i uzupełnieniach uwzględniono wpływ inwestycji na działalność rybacką, w tym przedstawiono rozmieszczenie sieci rybackich w na Zalewie Szczecińskim w odniesieniu do wariantu realizacji dwóch sztucznych wysp i do wariantu realizacji – 3 sztucznych wysp, rozmieszczenie biomasy racicznic.

Postępowanie o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach prowadzone jest na wniosek inwestora i w przedmiocie (w tym zakres przedsięwzięcia) wskazanym przez niego. W przedmiotowej sprawie dotyczy to również budowy wnioskowanych trzech sztucznych wysp. Artykuł 66 ust. 1 ustawy OOS nie wymaga, aby w postępowaniu środowiskowym analizować wszystkie aktualne, jak i przewidywane warianty. Podkreślić należy, że racjonalny wariant alternatywny stanowić ma realną, jednak nie idealną propozycję realizacji przedsięwzięcia. Wariant ma być alternatywny, czyli dopuszczający jedną z dwóch lub kilku możliwości, dający możliwość wyboru między nimi, a także być racjonalny, a więc przemyślany, oparty na zasadach poprawnego i skutecznego działania. Nie ma jednak obowiązujących powszechnie norm, według których należałoby przeprowadzić analizę oddziaływania na środowisko wariantów przedsięwzięcia. Zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy OOS to organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, za zgodą wnioskodawcy, wskazuje w decyzji wariant dopuszczony do realizacji lub, w razie braku zgody wnioskodawcy, odmawia zgody na realizację przedsięwzięcia. W wyniku prowadzonego postępowania, w tym po przeanalizowania ww. uzupełnień do raportu Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie uznał, że ze względu na uwarunkowania środowiska przyrodniczego (m.in. wpływ na stan biocenozy, tarliska i żerowiska ryb, możliwości przemieszczania się ryb i ssaków morskich, wpływ na stan osadów dennych, dbałość o zachowanie integralności obszarów Natura 2000 i inne aspekty środowiska przyrodniczego), społeczne (w tym: rybactwo, turystyka i rekreacja), istnienie możliwości deponowania części urobku na istniejących polach odkładczych, a najkorzystniejszym dla środowiska będzie realizacja przedsięwzięcia, według wariantu E2_W4 polegającego na budowie dwóch sztucznych wysp, a nie wnioskowanych 3. Niniejsza decyzja nie ogranicza prawa inwestora i innych podmiotów do budowy nowych lub rozbudowy istniejących pól odkładu, jednak działania takie nie są przedmiotem niniejszego postępowania.

Ponadto analiza przedstawiona w raporcie i uzupełnieniach wykazuje, że przedsięwzięcie nie generuje oddziaływań, które zmieniłyby funkcjonowanie ekosystemów wodnych JCWP PLTWVWB7 Ujście Świny i PLTWIWB8 Zalew Szczeciński w taki sposób, by zagrażało to nieosiągnięciem celów środowiskowych dla tych części wód i koniecznością zastosowania derogacji (odstępstw od celów środowiskowych) z art. 4 ust. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej.

Natomiast w odniesieniu do transgranicznego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko tutaj organ wyjaśnia, że, jak przedstawiono to we wcześniejszej części uzasadnienia niniejszej decyzji, problematyka możliwego transgranicznego oddziaływania na środowisko była przedmiotem wezwania inwestora do przedstawienia dodatkowych analiz w tym zakresie. Przedstawione przez autorów raportu i uzupełnień analizy, w tym oszacowane zasięgi oddziaływania nie wskazują na możliwość wystąpienia zmiany stosunków hydrologicznych na całym akwenu Zalewu Szczecińskiego. Przy ocenie tego zagadnienia tutaj organ wziął pod uwagę fakt, że tor wodny Świnoujście – Szczecin jest obiektem od wielu lat funkcjonującym w środowisku, w tym na wodach Zalewu Szczecińskiego (przez który przebiega granica polsko-niemiecka) i jako taki podczas eksploatacji i utrzymania oddziałuje również od wielu lat na ten akwen nie powodując istotnych negatywnych zaburzeń w funkcjonowaniu całego systemu wodnego, w tym np. w odniesieniu do zasobów wodnych, również w kontekście transgranicznym.

Natomiast uwagi Lokalnej Grupy Rybackiej „Zalew Szczeciński” w Świnoujściu odnoszą się do poważnych konsekwencji bezpośrednich i pośrednich oraz skumulowanych dla rybołówstwa, w tym wskazują na brak w raporcie:

- 1) szczegółowej analizy wpływu inwestycji na zasoby i ochronę gatunków ryb o znaczeniu gospodarczym, gdyż zamieszczona w raporcie analiza odnosi się do ryb chronionych;

- 2) oceny wpływu prac pogłębiarskich na efektywność sprzętu połowowego „zapchanego” i uszkodzanego i niszczonego zawieszoną, glonami i stałymi zanieczyszczeniami podnoszonymi z dna toni wodnej;
- 3) oceny skutków strat rybaków spowodowanych zmianą tras wędrówek żerowiskowych i tarłowych ryb oraz skutków hałasu generowanego przez kafary zastosowane przy budowie wysp; nie podaje się także optymalnego z punktu widzenia ochrony ikry, larw i narybku dopuszczalnego okresu stosowania sprzętu (kafar);
- 4) oceny kosztów wydłużenia drogi na łowiska w wyniku konieczności omijania wysp i utworzonych wokół nich stref buforowych;
- 5) szacunku kosztów społecznych i ekonomicznych wynikających z trwałego wyłączenia z gospodarki rybackiej obszaru trzech wysp wraz ze strefami buforowymi oraz poszerzonego toru wodnego oraz obecnie istniejących i planowanych torów podejść do wysp oraz portów leżących nad Zalewem.

Ponadto Lokalna Grupa Rybacka „Zalew Szczeciński” w Świnoujściu: składa protest przeciwko tworzeniu wysp na Zalewie wskazując, że refulat powinien być składowany na lądzie oraz wskazuje na potrzebę ustalenia wieloletniego dofinansowania programu zarybiania ryb wód Zalewu, a zgodnie z europejską dobrą praktyką do zawarcia z rybakami zalewu Szczecińskiego porozumienia o zasadach i wysokości wypłaty adekwatnych do poniesionych strat w trakcie realizacji inwestycji rekompensat finansowych oraz o zorganizowanie przez Departament Rybołówstwa Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej spotkania z Urzędem Morskim w Szczecinie, autorów Raportu, Departamentu Rybackiego i Okręgowym Instytutem Rybactwa Morskiego w Szczecinie MIR oraz przedstawicieli grup rybackich w celu przedstawienia racji środowiska rybackiego i przedłużenie terminów konsultacji społecznych.

W odniesieniu do uwag Lokalnej Grupy Rybackiej „Zalew Szczeciński” w Świnoujściu należy wyjaśnić, że ocena kosztów finansowych i rekompensat dla rybaków w związku z planowanym przedsięwzięciem (w tym: ponoszenie kosztów na zarybianie w odniesieniu do ryb o znaczeniu gospodarczym w związku ze wskazanym, zniszczenie lub uszkodzenie sprzętu połowowego, strat rybaków spowodowanych zmianą tras wędrówek żerowiskowych i tarłowych ryb, wydłużenia drogi na łowiska) nie jest przedmiotem postępowania w sprawie ocen oddziaływania na środowisko i nie leży w kompetencji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Zatem wnioski wskazujące na potrzebę ustalenia wieloletniego dofinansowania programu zarybiania ryb wód Zalewu, zawarcia z rybakami Zalewu Szczecińskiego porozumienia o zasadach i wysokości wypłaty adekwatnych do poniesionych strat w trakcie realizacji inwestycji czy innych rekompensat finansowych nie mógł być przez tut. organ uwzględniony w postępowaniu.

Z takich samych powodów jak wyżej, brak było również możliwości uwzględnienia w postępowaniu wniosku o zorganizowanie przez Departament Rybołówstwa Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej spotkania.

Jednak w wezwaniu tut. organu przekazano wnioskodawcy uwagi Lokalnej Grupy Rybackiej „Zalew Szczeciński” w Świnoujściu i jak wiadomo organowi Urząd Morski w Szczecinie zorganizował konsultacje z grupami rybaków. Wynika z tego, że grupy rybackie mogły wypowiedzieć się co do swoich interesów. Wynika, że konkluzją tych ustaleń było wniesione przez wnioskodawcę uzupełnienia do raportu (listopad 2016 r.), w części dotyczącej wariantowania przedsięwzięcia. Przedstawiono wariant E2_W4 polegający na budowie dwóch sztucznych wysp, tj. rezygnację z realizacji wyspy W27 (wg oznaczeń z raportu), omijając w ten sposób obszary wskazane przez społeczność rybacką jako istotne dla rybołówstwa.

Protest przeciwko tworzeniu wysp na Zalewie Szczecińskim ze wskazaniem, że refulat powinien być składowany na lądzie nie mógł być przez organ uwzględniony. Jednak w wyniku prowadzonego postępowania, w tym po przeanalizowania ww. uzupełnienia do raportu Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie uznał, że ze względu na uwarunkowania środowiska przyrodniczego (m.in. wpływ na stan biocenozy, tarliska i żerowiska ryb, możliwości przemieszczania się ryb i ssaków morskich, wpływ na stan osadów dennych, dbałość o zachowanie integralności obszarów Natura 2000 i inne aspekty środowiska przyrodniczego), społeczne (w tym: rybactwo, turystyka i rekreacja), istnienie możliwości

deponowania części urobku na istniejących polach odkładczych, najkorzystniejszym dla środowiska będzie realizacja przedsięwzięcia, według wariantu E2_W4 polegającego na budowie dwóch sztucznych wysp. W związku z wyborem tego wariantu nie będzie realizowana jedna z trzech wnioskowanych sztucznych wysp – W27.

Odnosząc się do przedłużenia terminów konsultacji społecznych należy wyjaśnić, że termin przeprowadzenia postępowania z udziałem społeczeństwa określony jest w art. 33 ustawy OOS. W przedmiotowej sprawie, po uzyskaniu od wnioskodawcy uzupełnień do raportu, przeprowadzono ponownie postępowanie z udziałem społeczeństwa w terminie od dnia 29.12.2016 r. do dnia 19.01.2017 r. W postępowaniu tym nie zostały zgłoszone dodatkowe uwagi.

W odniesieniu do uwagi dotyczącej szczegółowej analizy wpływu inwestycji na zasoby i ochronę gatunków ryb o znaczeniu gospodarczym, gdyż zamieszczona w raporcie analiza odnosi się do ryb chronionych, należy wskazać, że po części zagadnienie to zostało wyjaśnione powyżej. Rolą oceny oddziaływania na środowisko nie jest analiza kosztów społeczno-gospodarczych jakie zaistnieją w związku z realizacją inwestycji. Z tego też względu szczegółowej analizie nie były poddawane zasoby gatunków ryb o znaczeniu gospodarczym. Zgodnie z przyjętą metodyką analiza wpływu na ochronę zasobów ryb odnosiła się do organizmów wskaźnikowych i będących przedmiotem ochrony obszarów Natura 2000, na terenie których realizowane będzie przedsięwzięcie. Artykuł 66 ust.1 pkt 17 ustawy OOS zobowiązuje, aby w raporcie wskazane zostały trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, jakie napotymano, opracowując raport. Autorzy raportu wskazali, że brak jest jakichkolwiek poziomów referencyjnych pozwalających na jednoznaczną ocenę aktualnego stanu jakościowego i ilościowego ichtiofauny Zalewu Szczecińskiego pozwalającą na jednoznaczną ocenę wpływu planowanej inwestycji na ten element biocenozy. Jednocześnie zdaniem tut. organu słusznie podali, że gatunki chronione traktowane są jako bioindykatory stanu środowiska, czyli te gatunki które w pierwszej kolejności wykażą negatywny wpływ na środowisko i pozwolą na podjęcie relatywnie szybkich działań minimalizujących ten wpływ. Z tego też względu w niniejszej decyzji nałożono obowiązek działań obejmujących zapobieganie, ograniczanie oraz monitorowanie oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko.

W przedmiotowym postępowaniu liczba stron przekracza 20 osób, co zostało ustalone na podstawie analizy wypisów z ewidencji gruntów oraz mapy z lokalizacją inwestycji i zasięgami jej oddziaływania. W związku z powyższym i stosownie do dyspozycji ustawowej określonej w art. 74 ust. 3 ustawy OOS strony postępowania zawiadomione zostały o wszystkich czynnościach organu prowadzącego postępowanie na zasadach określonych w art. 49 ustawy k.p.a., to jest w drodze obwieszczenia. Zawiadomieniem z dnia 14.10.2014 r., znak: WONS-OŚ.4211.17.2014.AT.1, poinformowano o uprawnieniach stron postępowania, wynikających z art. 10 ww. ustawy wskazując, że osoby, którym przysługuje status strony (art. 28 k.p.a.), mają możliwość: czynnego udziału w każdym stadium postępowania, zapoznania się z przedłożoną dokumentacją w przedmiotowej sprawie, wypowiedzenia się, co do zebranych materiałów i dowodów oraz zgłaszania swoich uwag i wniosków.

Zawiadomienie zamieszczone było od dnia 15.10.2014 r. do dnia 5.11.2014 r. na tablicy ogłoszeń Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz od dnia 20.10.2014 r. do dnia 4.11.2014 r. na tablicach ogłoszeń organów gmin: Stepnica, Goleniów, Nowe Warpno, Police, Międzyzdroje, Szczecin, Świnoujście i Wolin oraz Urzędu Morskiego w Szczecinie przez okres pełnych 14 dni. Na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie (BIP - szczecin.rdos.gov.pl) obwieszczenie to jest dostępne od dnia 15.10.2014 r. przez cały czas prowadzonego postępowania.

W taki sam sposób strony postępowania zostały powiadomione o wezwaniach wnioskodawcy do przedłożenia uzupełnienia do KIP, wydaniu postanowienia zobowiązującego wnioskodawcę do sporządzenia i przedłożenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, przedłożeniu raportu i uzupełnień do niego oraz o występowaniu i uzyskaniu opinii i uzgodnień

organów uczestniczących w postępowaniu.

Przed wydaniem niniejszej decyzji ponownie powiadomiono strony postępowania o możliwości zapoznania z treścią wypracowanych i zgromadzonych dokumentów, w toku prowadzonej procedury zmierzającej do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedmiotowego przedsięwzięcia oraz o możliwości wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów – obwieszczenie z dnia 6.03.2017 r., znak: WONS-OŚ.4211.17.2014.AT.32.

Do dnia wydania niniejszej decyzji strony nie wniosły innych uwag lub zastrzeżeń w przedmiotowej sprawie.

Zgłoszone uwagi i wnioski zostały sprawdzone w ramach postępowania decyzyjnego dotyczącego przedsięwzięcia i przeanalizowane. W przypadku kwestii dotyczących zagadnień oddziaływania na środowisko, w tym środowisko przyrodnicze, które wymagały dodatkowego wyjaśnienia, zwrócono się do wnioskodawcy o ich uzupełnienie lub doprecyzowanie. W niniejszej decyzji odniesiono się do uwag i wniosków złożonych w toku postępowania zarówno przez społeczeństwo, jak i strony.

W ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz na obszary Natura 2000 określono, analizowano oraz oceniono zagadnienia wskazane w art. 62 ustawy OOS, w tym m. in.:

- bezpośredni i pośredni wpływ danego przedsięwzięcia na środowisko, ludzi, dobra materialne i zabytki,
- możliwość oraz sposoby zapobiegania i zmniejszania negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,
- wymagany zakres monitoringu,
- skumulowane oddziaływanie przedsięwzięcia z innymi przedsięwzięciami.

W ocenie tuż organu przedłożony raport oddziaływania na środowisko wraz z uzupełnieniami odpowiada treści art. 66 ustawy OOS, a ustalenia zawarte opracowaniu poparte są wnikliwą analizą.

Niniejszą decyzję wydano w oparciu o przepisy ww. ustawy uwzględniając:

- wyniki opinii organu inspekcji sanitarnej,
- ustalenia zawarte w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- wyniki postępowania z udziałem społeczeństwa,
- analizę oddziaływań transgranicznych, zgodnie z zapisami art. 80,
- zakres merytoryczny i formalny, jaki powinien zostać uwzględniony w decyzji.

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach nie rodzi praw do terenu oraz nie narusza prawa własności i uprawnień osób trzecich.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w rozstrzygnięciu.

Charakterystyka przedsięwzięcia stanowi załącznik nr 1 do decyzji.

POUCZENIE

Od niniejszej decyzji służy Stronom odwołanie złożone za pośrednictwem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.

Niniejsza decyzja podlega zwolnieniu z opłaty skarbowej – zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 783 ze zm.).

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Szczecinie

Radosław Grzegorzczuk

Otrzymują:

1. Pan Andrzej Borowiec Dyrektor Urzędu Morskiego w Szczecinie – Pl. Batorego 4, 70-207 Szczecin
2. Pozostałe strony za pośrednictwem obwieszczenia, zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 23 ze zm.).

Załącznik Nr 1

do decyzji Nr 6/2017, znak: WONS-OŚ.4211.17.2014.AT.35

Charakterystyka przedsięwzięcia

Planowane przedsięwzięcie pn.: „Modernizacja toru wodnego Świnoujście – Szczecin do głębokości 12,5 m” w północno-zachodniej części województwa zachodniopomorskiego, w znacznej części na akwenie Zalewu Szczecińskiego (wody morskie) oraz na działach lądowych zlokalizowanych w otoczeniu akwenów wodnych. W ramach przedsięwzięcia przewiduje się:

- pogłębienie toru do głębokości 12,5 m z równoczesnym jego poszerzeniem (w tym wykonanie mijanek) na odcinkach prostych oraz z odpowiednimi poszerzeniami na łukach i odcinkach przejściowych w dnie wraz z niezbędnymi korektami geometrii toru wodnego;
- przebudowę (regulację) skarp brzegowych bez umocnień;
- niwelację dna w rejonie Świnoujścia (od proj. km ok. 5+134 do km ok. 16+640, obejmującą m.in. Kanał Mieliński i Kanał Piastowski) – ze względu na układ batymetryczny wykazujący znaczne lokalne przegłębienia w dnie toru;
- budowę i przebudowę umocnień brzegowych i budowli hydrotechnicznych wraz z przylegającą infrastrukturą; dotyczyć to będzie umocnienia dna i skarp podwodnych przy nabrzeżach: Huk, Żeglarskiego, BON, Gnieźnieńskiego (w związku z rozbudową obrotnicy Orli Przesmyk) oraz umocnienie skarpy obrotnicy Orli Przesmyk;
- przebudowę sieci branżowych (gazociągi, światłowód, kable energetyczne, kable telekomunikacyjne) w miejscach kolizji z modernizacją toru;
- pogłębienie i poszerzenie obrotnic statków: na wysokości Polic (obrotnica Police), przy Przesmyku Orlim na przekopie Mieleńskim u wejścia do Kanału Grabowskiego (Obrotnica Przesmyk Orli), w Porcie Szczecin – na połączeniu Kanału Grabowskiego i Basenu Dębickiego (Obrotnica Kanał Grabowski);
- przystosowanie i modernizację istniejącego oznakowania nawigacyjnego i elementów systemu kontroli ruchu statków do nowej geometrii toru wodnego oraz modernizacja obiektów Bazy Oznakowania Nawigacyjnego;
- budowę dwóch sztucznych wysp na Zalewie Szczecińskim niezbędnych do zdeponowania urobku wydobytego podczas prac pogłębiarskich związanych z modernizacją toru wodnego;
- pozyskanie gruntów pod budowlę;
- wykonanie niezbędnych rozbiórki kolidujących obiektów istniejącego zagospodarowania;
- wykonanie ewentualnych wycinek i wylesień w niezbędnym zakresie.

Przewiduje się, że długość toru objętego inwestycją wyniesie ok. 61,1 km (początek toru km 5+134,31 – koniec toru km 67+131,78). Długość Kanału Grabowskiego między projektowaną obrotnicą na Przesmyku Orlim oraz obrotnicą na wysokości kanału Dębickiego wyniesie ok. 0,34 km. Długość odcinka toru od Nabrzeża Zbożowego do obrotnicy na wysokości kanału Dębickiego wyniesie ok. 0,39 km.

Projektowana głębokość toru wodnego wynosząca 12,5 m zostanie osiągnięta poprzez wykonanie pogłębiania. Jedynie w rejonie Świnoujścia (km ok. 5,00 do km 16,00), gdzie głębokość jest lokalnie większa od planowanej, nastąpi niwelacja dna toru do rzędnej -12,5 m. Do tego celu wykorzystany zostanie urobek z pogłębiania innych odcinków toru.

Skarpy i rynnny toru nie będą formowane i umacniane, wszędzie tam, gdzie nie ma konieczności ochrony istniejących budowli hydrotechnicznych, brzegów naturalnych i obszarów lądowych.

Umocnienia brzegu będą niezbędne: w rejonie Orlego Przesmyku, gdzie należy zachować istniejące stosunki wodne w relacji Odra - Jezioro Dąbie (przepływ wód między akwenami, spływy kry), na Przesmyku planowana jest formowana skarpa podwodna umocniona narzutem kamiennym na geowłókninie; zabezpieczenie linii brzegowej na cyplu północnym wyspy Radolin poprzez wykonanie grodzy za stalowych ścianek szczelnych oraz skarpy przed grodzą z narzutem kamiennym na geowłókninie; zabezpieczenie brzegu na cyplu południowym wyspy Wielka Kępa poprzez wykonanie skarpy umocnionej narzutem kamiennym na geowłókninie;

Przebudowa obrotnicy w rejonie wyspy Ostrów Grabowski wymaga ścięcia północnego cypla tej wyspy i zajęcia ok. 6,3 ha łądu. Realizacja inwestycji wymagać będzie zmiany linii brzegowej, która zostanie przesunięta o ok. 150 m w głąb łądu. W celu zabezpieczenia brzegu (intensywne falowanie wywołane ruchem statków na obrotnicy) zaprojektowano skarpe podwodną z narzutem kamiennym na geowłókninie zakończona przymą.

Zapewnienie bezpieczeństwa z istniejącą zabudową hydrotechniczną (nabrzeży: HUK, Żeglarskiego, BON i Gnieźnieńskiego – z uwagi na intensywne falowanie wywołane ruchem statków na obrotnicy przy Orlim Przesmyku) wymagać będzie wykonania zabezpieczeń technicznych, które obejmować będą wykonanie formowanej skarpy umocnionej np.: narzutem kamiennym, geowłókniną, materacami gabionowymi, stalowej ścianki lub rozwiązań zamiennych.

W ramach przedsięwzięcia nastąpi usunięcie szaty roślinnej. Prace te obejmą wycinkę drzew i krzewów na łącznej powierzchni ok. 12,3 ha. Jako rekompensatę wycinki planuje się nasadzenie gatunków rodzimych: drzew w stosunku 2:1 na projektowanych wyspach.

Proces pogłębiania toru wodnego polegać będzie na wydobywaniu osadu z dna toru wodnego. Do tego celu wykorzystywane będą m.in. pogłębiarki. Wydobyty urobek za pomocą pogłębiarek, szaland i rurociągów pływających będzie transportowany na miejsce odkładu. Do pomocy w manewrowaniu pogłębiarkami i szalandami wykorzystywane będą holowniki.

Szacuje się, że z pogłębiania toru powstanie ok. 23,212 mln m³ urobku z pogłębiania oraz ok. 0,546 mln m³ w związku z utrzymaniem toru wodnego (średnia dla 25 lat).

Dla zagospodarowania niezanieczyszczonego urobku pogłębiarskiego wykonane zostaną na Zalewie Szczecińskim dwie sztuczne wyspy. Przewiduje się, że wypełnienie refulem wykonane zostanie do wysokości 3 m ponad poziom korony obrzeża nadwodnego, a linia brzegowa będzie sprzyjała rozwojowi roślinności, bentosu i ryb. Przewiduje się, że powierzchnia całkowita 2 wysp wyniesie ok. 371,0 ha, długość obrzeża ok. 9519 m, odległość od toru wodnego ok. 11,6 i 6 km, odległość od brzegów Zalewu ok. 5,6 i 3 km.

Przy każdej z wysp planuje się wybudowanie: stałej przystani dla statków (przeładunek maszyn, postój taboru pływającego, cumowanie jednostek wykonawczych robót refulacyjnych, jednostek inspekcyjnych i innych). W fazie budowy niezbędne będzie wybudowanie przystani dla refulerów przy polach odkładu.

W ramach przedsięwzięcia planuje się wykonanie siedlisk, z przeznaczeniem dla różnych grup ptaków będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 oraz dla organizmów wodnych, w tym ryb.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Szczecinie

2017-06-14

Radosław Grzegorzczuk

